

Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes (2012-2015)

26 d'octubre de 2012

ÍNDIX

1 . INTRODUCCIÓ.....	4
2. PROCÉS D'ELABORACIÓ DEL PLA.....	8
3. MARC LEGAL.....	12
3.1 SOBRE LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS ENTRE DONES I HOMES	12
Context internacional	12
Context europeu	12
Context estatal.....	14
Context de Catalunya.....	14
3.2 SOBRE VIOLÈNCIA MASCLISTA I VIOLÈNCIA DE GÈNERE	16
Context Internacional	16
Context europeu	16
Contex estatal	16
Context de Catalunya.....	17
3.3 SOBRE TRÀFIC DE PERSONES AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL	17
Context internacional i comunitari	17
Context estatal.....	19
Context de Catalunya.....	19
Normativa local a Barcelona	20
3.4 MARC COMPETENCIAL MUNICIPAL	20
4. SITUACIÓ DE LES DONES A BARCELONA	22
5. SERVEIS, RECURSOS I ESPAIS DE PARTICIPACIÓ DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA DE FOMENT DE LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS REAL I EFECTIVA ENTRE DONES I HOMES	46
5.1 Els serveis municipals específics	46
5.2 La participació de les dones de la ciutat: El Consell Municipal de les dones i dels districtes....	49
5.3 Altres plans, programes i espais que aborden la situació de les dones.....	49

Regidoria de Dona i Drets Civils

6. ESTRUCTURA DEL PLA	53
7. MISSIÓ I PRINCIPIS	55
8. EIXOS DEL PLA	60
EIX 1. IGUALTAT D'OPORTUNITATS REAL I EFECTIVA I PROMOCIÓ	60
EIX 2. CORESPONSABILITAT COM A PREMISSA PER UNA IGUALTAT D'OPORTUNITATS EFECTIVA I REAL	64
EIX 3. PARTICIPACIÓ, APODERAMENT I PRESENCIA EN TOTS ELS ÀMBITS	66
EIX 4. ACCÉS I CONDICIONS EN L'ESFERA PROFESSIONAL	69
EIX 5. TRANSVERSALITAT DE GÈNERE EN LES POLÍTIQUES MUNICIPALS.....	71
EIX 6. ATENCIÓ DE LES SITUACIONS DE VULNERABILITAT	73
EIX 7. ABORDATGE INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA I LLUITA CONTRA L'EXPLOTACIÓ SEXUAL.....	76
9. SEGUIMENT I AVALUACIÓ	84
10. CRONOGRAMA	87
Annex 1 – Entitats del Consell Municipal de les Dones de Barcelona	88
Annex 2 - Pressupost.....	91

1 . INTRODUCCIÓ

El Pla per a la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes és el marc de referència pel que fa a les polítiques de la ciutat dels propers quatre anys, i té per objectiu ser el full de ruta de l'Ajuntament de Barcelona en el seu propòsit de garantir els drets, la promoció i la igualtat d'oportunitats de les dones, així com reforçar les polítiques públiques d'aquesta Administració a través de la perspectiva de gènere, per tal que es pugui avançar cap a la plena ciutadania de les dones.

A la majoria de societats hi ha desigualtats i discriminacions entre dones i homes pel que fa a les assignacions de responsabilitats, a les activitats que es duen a terme, a l'accés i al control dels recursos, així com en les oportunitats de presa de decisions, entre d'altres.

Estudis de diferents organismes de tots els àmbits ens demostren que encara avui les desigualtats existeixen i que cal presentar línies de treball amb les dones com a protagonistes, per ser fidels al seu pes dins la població i per a facilitar el lloc que els correspon dins la societat, en tant que ciutadanes de ple dret i amb les mateixes oportunitats que els homes.

El Pla tindrà vigència dins el període 2012-2015, i sorgeix de la necessitat de definir un nou full de ruta per a les polítiques de gènere més d'acord amb les necessitats actuals.

El Pla que es planteja per als propers quatre anys, després que l'anterior finalitzés el seu període de vigència, no parteix del zero i es justifica per la necessitat de:

- Seguir donant visibilitat i establir estratègies per tal de superar les desigualtats de gènere, en tots els àmbits, i especialment per mostrar els efectes multiplicadors i positius que aporten les dones.
- Enfortir el concepte de transversalitat de gènere, com a eina per impulsar una completa igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes en les polítiques locals.
- Desvincular les polítiques d'igualtat de gènere de les polítiques assistencials i vincular les polítiques de gènere a tots els àmbits.
- Contextualitzar les polítiques de gènere en el context de la crisi actual, que provoca situacions i reptes nous per a les dones i els seus entorns.

Però també s'elabora aquest Pla perquè, malgrat el camí recorregut, encara avui les dades demostren que les desigualtats entre els homes i les dones són molt grans i cap de les fites assolides en els darrers anys resta consolidada per a sempre. El risc de retrocedir en els drets i en els incipients canvis de mentalitat social hi és present, sobre tot en conjuntures de dificultats socials i econòmiques com en les que avui ens trobem.

Regidoria de Dona i Drets Civils

L'horitzó de les polítiques d'igualtat és un escenari futur on dones i homes puguin desenvolupar lliurement les seves capacitats personals i socials, i prendre decisions sense limitacions imposades per rols tradicionals atribuïts a cada sexe i avançar cap a una societat sense subordinacions, inclusiva i integradora.

És per aquest motiu que plantegem de nou la necessitat d'elaborar un pla específic dins de les polítiques municipals. Un Pla que presenti com a principal objectiu l'assoliment de la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre les dones i els homes de Barcelona.

Un pla que parteix de processos anteriors

Un nou pla municipal de polítiques de gènere que parteix, d'una banda, de la revisió i les conclusions de la valoració que ha tingut l'anterior pla municipal per a les dones 2008-2011.

D'altra banda, aquest document recull les conclusions del II Congrés de Dones de Barcelona, que va treballar diferents eixos temàtics i del qual van resultar-ne 560 propostes concretes d'implementació en el futur.

I en tercer lloc, aquest Pla té en compte el nou Pla d'Actuació Municipal-PAM junt amb les aportacions que la ciutadania i les entitats han efectuat.

Un pla que aborda el gènere des de la seva vessant més integradora i global

La Regidoria de Dona i Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona, en tant que garant i responsable de les polítiques municipals de promoció de les dones mitjançant la igualtat d'oportunitats entre dones i homes i de la incorporació de la perspectiva de gènere a l'Ajuntament, presenta aquest Pla que compta amb la implicació de la resta d'àrees i regidories d'aquesta Administració. El seu objectiu final és desenvolupar polítiques i actuacions transversals que permetin avançar en tots i cadascun dels aspectes que afecten les dones i el seu camí cap a una ciutadania plena, real i efectiva. És per això que el Pla, ja des del seu nom, planteja i integra la perspectiva de gènere.

Per tant, aquest Pla es concep com a marc de referència per a les polítiques que tenen per objectiu abordar tots els components que configuren el concepte de gènere, així com garantir els drets de les dones i visualitzar aquells aspectes que li confereixen identitat pròpia, identitat com a dones, identitat dins la seva diversitat.

Un pla fruit d'un procés de debat

Aquest Pla s'elabora inicialment a partir dels tres elements que s'han comentat anteriorment, és a dir, de la valoració de l'anterior Pla Municipal, de les 560 conclusions extretes per més de 2.000 dones que van participar al II Congrés de les Dones de Barcelona celebrat a l'octubre del 2009 i també del nou Pla d'Actuació Municipal 2012-2015. Però no només beu d'aquestes fonts.

El Pla es defineix també a partir de les aportacions ciutadanes, a partir de la participació de les dones de Barcelona.

Així mateix, també s'hi inclouen aportacions realitzades durant les diferents sessions de debat que s'han organitzat a nivell de ciutat i de districtes, amb l'objectiu que tant entitats, com dones en particular, poguessin plantejar actuacions concretes i mostrar els seus desitjos, expectatives i necessitats per al voltant de la definició del nou Pla

El procés participatiu per a l'elaboració del Pla actual també ha comptat amb les aportacions dels diferents òrgans, departaments i grups municipals.

En definitiva, ha estat un procés que ha implicat, finalment, l'establiment de prioritats i de posicionaments amb l'objectiu que aquest Pla esdevingui un document concret, realista i eficaç.

Un pla definit des de la perspectiva de la coresponsabilitat

El Pla vol establir les bases de les actuacions dels propers anys des de la perspectiva de la coresponsabilitat entre homes i dones en tots els àmbits de la vida de les persones, tant des del personal i familiar, com del social i professional.

És també un pla que es contextualitza en la conjuntura actual i que, per tant, aborda les situacions i els entorns en els quals les dones s'enfronten a la crisi i viuen les seves realitats, tot valorant els recursos dels que disposen per tal que puguin fer-ho en igualtat de condicions que els homes. El Pla no és una proposta tancada, una de les claus de l'èxit és que haurà de contemplar i donar resposta també a les necessitats que emergeixin dins del seu període de vigència i per això s'anirà avaluant anualment.

La igualtat d'oportunitats efectiva i real entre dones i homes és una necessitat i un repte per a la nostra societat, un valor en comú i un condicionant per assolir objectius de creixement personal, ocupació i cohesió social.

Ens trobem davant de la generació de dones més ben formades de la història de la nostra ciutat, i moltes d'elles encara no exerceixen el tipus de feines ni les responsabilitats que els correspondrien d'acord a la formació que han rebut. El resultat és que, dia a dia, es genera una pèrdua de talent femení, una pèrdua d'oportunitats per a aquestes dones i una manca de projecció per a les generacions més joves i una pèrdua d'oportunitats per a tota la societat.

Alhora, i també fruit de les desigualtats entre homes i dones, la feminització de la pobresa i l'increment de les malalties psicosocials dels darrers anys derivades de les situacions de discriminació que moltes dones han de viure evidencien una realitat d'innegable dificultat per a moltes barcelonines.

Les capacitats de les dones són un valor a preservar i potenciar, en especial en els moments delicats, que són aquells on les dones poden tenir el risc de perdre aquells èxits en termes d'equitat assolits fins al moment.

Per tant, cal establir nous consensos socials per tal que la coresponsabilitat entre homes i dones sigui una realitat, per tal que la implicació i el compromís dels homes sigui un fet, ja que és el repte fonamental a assolir si es volen resoldre les necessitats que tenim com a societat.

L'aplicació de noves mesures de gestió del temps de treball i de polítiques de conciliació a les empreses han de permetre corregir i millorar la forma com les persones, dones i homes, organitzen la seva vida, sigui en l'àmbit personal, professional i social. Cal que la bona combinació d'aquestes esferes permeti una major participació de les dones en la presa de decisions, a tots els nivells i en tots els estaments.

Abordar la igualtat entre homes i dones implica qüestionar alguns dels trets culturals d'una societat, i no tothom està preparat per a debatre. És per això que, en aquesta tasca, cal implicar a tots els col·lectius, siguin organismes, empreses i societat civil, dones i també homes, nenes i nens, joves i persones grans en una responsabilitat compartida de present i de futur. Assolir la igualtat d'oportunitats real i efectiva té a veure amb el desenvolupament de les generacions que pugem, amb els seus valors i amb el progrés d'un país i de les seves ciutats.

Barcelona és una ciutat amb una Carta de Ciutadania. Una declaració de drets i deures que, entre d'altres, també posa en relleu el dret al reconeixement de la pròpia identitat de gènere i que, per tant, vol fer d'aquest Pla el pla de totes aquelles persones que desitgin avançar vers una societat més solidària i cohesionada.

Un Pla que, així mateix, no només no vol deixar de vetllar per les persones en situació de major vulnerabilitat i les que pateixen discriminació i violència, sinó que vol posar especial èmfasi en aquests àmbits, perquè el context social així ho requereix.

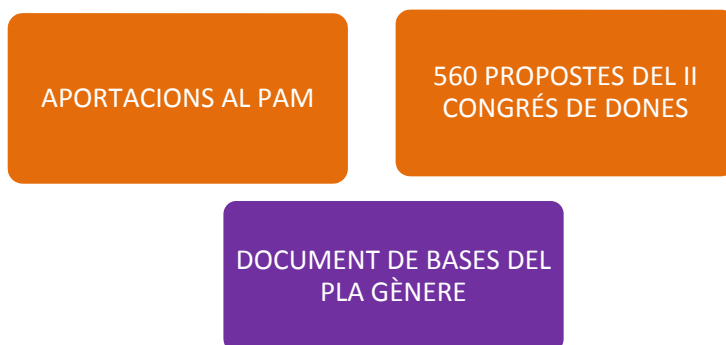
En definitiva, estem davant d'un Pla que vol fer visibles les barcelonines i el seu talent, que vol ser una eina transversal, no només per a les polítiques de gènere de l'Ajuntament de Barcelona, sinó per a totes les polítiques municipals, organismes, àmbits i estaments econòmics i socials que vulguin implicar-se i fer d'aquesta igualtat d'oportunitats real i efectiva entre homes i dones un dels seus objectius.

2. PROCÉS D'ELABORACIÓ DEL PLA

El *Pla per a la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes* recull i és fruit de diverses estratègies de treball:

1. De la tasca realitzada per l'Ajuntament de Barcelona els anteriors anys. I en aquest sentit, cal remarcar, de forma significativa, el següent:
 - La valoració que s'ha fet de l'anterior Pla Municipal per a les dones 2008-2011.
 - Les propostes resultants del *II Congrés de les Dones de Barcelona* (16 i 17 d'octubre de 2009), on al llarg de nou mesos més de 2.000 barcelonines van aportar el seu temps, la seva experiència i les seves opinions per fer de la nostra ciutat un lloc millor per viure-hi. Aquest document recull aquestes aportacions i les considera bona part dels fonaments de les actuacions de les polítiques de gènere per aquest mandat.
2. Del contingut del Pla d'Actuació Municipal (PAM) 2012-2015, que constitueix el full de ruta del govern municipal per aquests quatre anys. L'elaboració del PAM va incloure un procés participatiu en el qual ciutadanes i ciutadans van poder fer les seves aportacions en relació a la Barcelona que millor havia de complir les seves necessitats i expectatives, en tots els àmbits.

Amb aquests referents, es va elaborar un document, anomenat *Document de bases per a l'elaboració del Pla*, que va comptar, des del seu inici, amb les aportacions que havien realitzat ciutadans, ciutadanes i entitats en períodes participatius previs, consideracions que es van sumar a les propostes de la pròpia Regidoria de Dona i Drets Civils:

Regidoria de Dona i Drets Civils

A partir d'aquí, i amb l'objectiu d'elaborar un Pla que pogués recollir la diversitat de veus de la ciutadania en general, i de les dones en particular, pel que fa a les polítiques que han de permetre avançar vers una igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes, es va obrir un nou procés de debat. Mitjançant aquest, les entitats del Consell Municipal de Dones de Barcelona, tant a nivell de ciutat com de districtes, els grups municipals, les diverses àrees de l'administració municipal i la ciutadania en general han pogut debatre i fer aportacions.

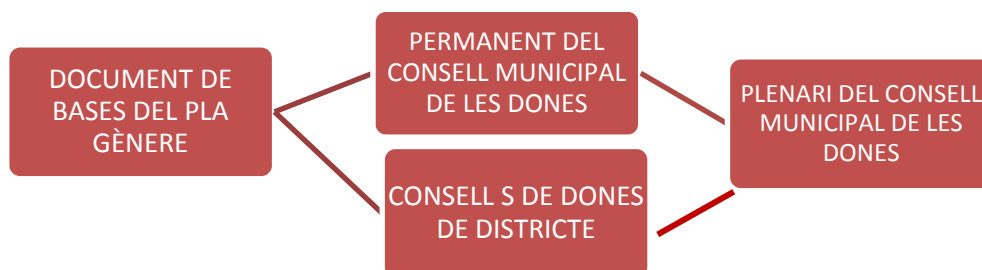
Així, el *Document de bases* ha rebut aportacions dels següent àmbits:

- El Consell Municipal de les Dones
- Els Consells de Dones dels districtes
- Els grups municipals
- Les diverses àrees de l'Administració municipal

El **primer àmbit, el Consell Municipal de les Dones de Barcelona**, ha vehiculat la participació de les entitats i les associacions de dones a través d'una sessió de treball oberta a totes les entitats del Plenari del Consell, a la qual s'hi van afegir membres del **Grup Dona del Consell Municipal de Benestar Social**. Va tenir lloc el dia 5 de juny i es va dur a terme mitjançant sessions en petits grups en les quals es va lliurar una fitxa de recollida d'aportacions i comentaris per tal de recollir, amb la màxima precisió, les consideracions d'aquest gran grup convocat. Hi ha hagut altres sessions específiques per a treballar les aportacions durant els mesos de juliol i setembre. També cal esmentar la sessió de treball conjunta entre el Consell Municipal de les Dones i el **Consell de la Immigració**, en la qual es van fer un seguit de recomanacions, moltes de les quals formen part del contingut del Pla.

En el **segon àmbit, els Consells de Dones dels Districtes** que hi ha a la ciutat, s'han realitzat sengles reunions, en la mateixa línia que amb el Consell Municipal de Dones de la ciutat, però amb l'ànim de recollir aportacions el contingut de les quals fos més vinculat al dia a dia en el territori per tal de proporcionar una visió de més proximitat amb els barris. Una participació que es va concretar en la realització d'unes sessions de treball específiques que s'han dut a terme durant els mesos de maig i juny.

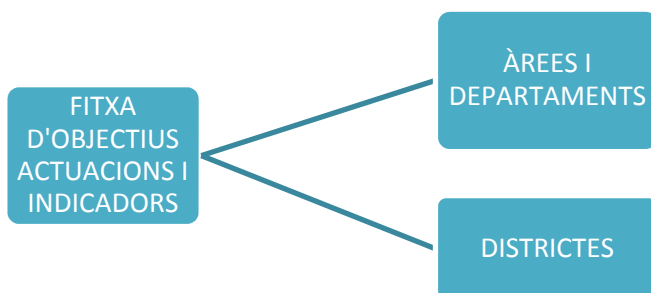
Així:

El **tercer àmbit** de debat va consistir en la presentació del *Document de Bases del Pla* als **grups municipals del consistori** per part de la Regidora de Dona i Drets Civils, per tal que formulessin les seves aportacions:

El **quart àmbit** de treball suposà la incorporació en el procés participatiu de les **diferents àrees, els departaments i les persones tècniques dels districtes municipals**. Per tal de recollir els objectius i les actuacions previstes adreçades a millorar la igualtat d'oportunitats entre les dones i els homes promoguts en les diferents direccions municipals i dels departaments, la Direcció de Dona va elaborar una fitxa la qual es retornà indicant-ne la descripció dels objectius, les actuacions i els indicadors de seguiment de les àrees, departaments i districtes. Així, també s'ha demanat, des de la Direcció de Dona, l'assignació d'una persona referent per als temes de dones a cada àrea, departament i equip tècnic de districte:

Aquest procés de debat ha comptat amb un moment especial, que ha estat la convocatòria d'un **plenari extraordinari del Consell Municipal de les Dones amb l'assistència de l'Alcalde de Barcelona**, on el màxim responsable de la ciutat ha tingut ocasió d'escoltar les aportacions dels i les assistents, així com de mostrar el seu compromís amb les dones de la ciutat.

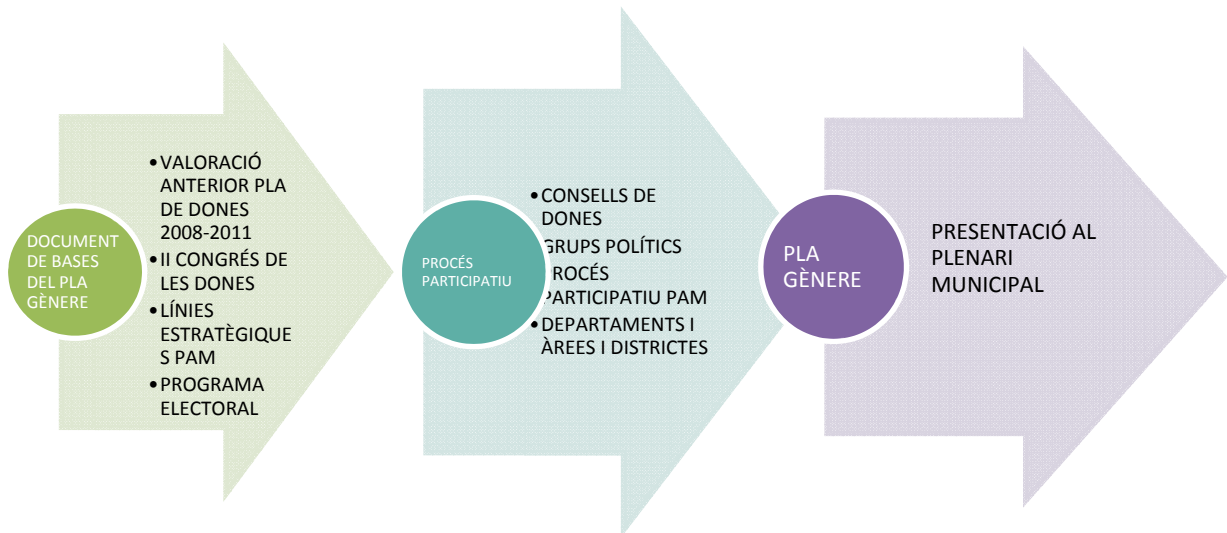
El procés de debat ha generat 230 aportacions, un 90% de les quals han estat incloses dins el contingut del Pla. Les que no han pogut ser recollides o bé ha estat perquè entraven en un nivell de detall molt concret i seran valorades en el moment de definir els programes concrets vinculats a les actuacions, o bé perquè nos'ajustaven als eixos i objectius del pla.

Un cop recollides totes les aportacions, aquestes, com ja s'ha dit, han entrat a formar part del cos del contingut del Pla. Cal esmentar el valor afegit de tot aquest procés de debat, el qual ha donat com a resultat un document més complert i amb un valor afegit significatiu.

Regidoria de Dona i Drets Civils

Finalment, i després de la redacció del Pla un cop incloses les aportacions, es fa un retorn al Plenari del Consell Municipal de les Dones, sessió en la qual es presentà **el Pla per a la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes**.

L'esquema del procés de debat és el següent:

3. MARC LEGAL

3.1 SOBRE LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS ENTRE DONES I HOMES

CONTEXT INTERNACIONAL

Nacions Unides:

- **Conferències Mundials de les dones:**

- 1975: I Conferència Mundial de Mèxic.
- 1980: II Conferència Mundial de Copenhaguen.
- 1985: III Conferència Mundial de Nairobi.
- 1995: IV Conferència Mundial de Beijing.

<http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/pdf/Beijing%20full%20report%20S.pdf>

<http://www.un.org/spanish/conferences/Beijing/Mujer2011.htm>

<http://www.cinu.org.mx/temas/mujer/confmujer.htm>

- **Assemblees Generals Extraordinàries**

- 2000: Revisió de la Plataforma d'Acció de Beijing: Beijing + 5.

<http://www.un.org/spanish/conferences/Beijing/as2310rev1.pdf>

- 2005: Revisió de la Plataforma d'Acció de Beijing: Beijing + 10.

<http://www.un.org/spanish/events/beijing10/pages/index.htm>

- **1979 - CEDAW – Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona i el Protocol Facultatiu de 1999.**

<http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/text/sconvention.htm>

- **1993 - Conferència Mundial de Drets Humans de Viena.**

- **Declaració 48/104 de l'Assemblea General de les Nacions Unides sobre l'eliminació de la violència contra la dona.**

- **1997 - Resolució de la Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides.**

- **1998 - Estatut de Roma de la Cort Penal Internacional.**

- **1998 - Declaració Mundial de la IULA sobre les Dones en el Govern Local.**

- **2001 - Resolució de la Comissió de Drets Humans 2001/49, sobre l'eliminació de la violència contra les dones.**

- **2002 - Informe del Comitè Plenari de les Nacions Unides.**

- **2004 - Declaració del Congrés Fundador de Ciutats i Governos Locals Units (París).**

- **Nacions Unides: Objectius del Mileni**

Objectiu 3: "Promoure la igualtat de gènere i l'empoderament de la dona".(pàgines 20 i següents)

http://www.un.org/spanish/millenniumgoals/pdf/MDG_Report_2010_SP.pdf

CONTEXT EUROPEU

- **1950 - Convenció Europea per a la Protecció dels Drets Humans i les Llibertats Fonamentals, de 1950, juntament amb el seu Protocol núm. 12 de l'any 2000.**

- **1957 - Tractat de Roma: igualtat salarial entre dones i homes (article 119).**
- **1975 - Igualtat de retribució – Directiva 75/117/CEE** (Capítol 5, Tomo 2 p. 52).
http://docubib.uc3m.es/CDE/LEGISLACION/DIRECTIVAS/1975/directiva1975_0117.pdf
- **1976 - Igualtat de tracte entre homes i dones en relació amb l'accés al treball, a la formació i a la formació professional, i amb les condicions de treball – Directiva 76/207/CEE, 9 febrer 1976** (Capítol 5, Tomo 2 p.70).
- **1978 - Igualtat de tracte entre homes i dones en matèria de seguretat social – Directiva 19 de desembre de 1978** (Capítol 5, Tomo 2 p.174).
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:05:02:31979L0007:ES:PDF>
- **1986 - Igualtat de tracte en els règims professionals de seguretat social – Directiva 86/378/CEE, 24 de juliol de 1986** (p. 40).
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:225:0018:0018:ES:PDF>
- **1986 - Resolució A-44/86, del Parlament Europeu, sobre agressions a la Dona.**
- **Els quatre programes d'acció comunitària per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.**
- **1996 - Comunicació de la Comissió Europea 96/67: "Integrar la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en el conjunt de les polítiques i accions comunitàries".**
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:1996:0067:FIN:ES:PDF>
- **1997 - Resolució del Parlament Europeu de 16 de setembre de 1997 (A4-0250/1997).**
- **1994 - Carta Europea de les Dones a la Ciutat** (que ha estat elaborada per diverses organitzacions de dones de tot Europa i respon a una línia d'investigació cofinançada per la Secció per a la Igualtat d'Oportunitats de la Comissió Europea.
- **1997 - Tractat de les Comunitats Europees (TCE)** obliga expressament a eliminar les desigualtats i a promoure la igualtat entre dones i homes en totes les activitats i els objectius de les institucions comunitàries. De la mateixa manera, en el segon i el tercer article del TCE es fa la incorporació de la perspectiva de gènere en totes les polítiques comunitàries.
- **1997 - IV Conferència Ministerial sobre Dones i Homes del Consell d'Europa.**
- **1999 - Entrada en vigor del Tractat d'Amsterdam**, articles 2 i 3 del TCE regulen la igualtat d'oportunitats com a missió i objectiu de la comunitat que ha de ser present en totes les polítiques públiques comunitàries així com en les definides per tots els països membres i l'article 13 del TCE hauran d'adoptar les mesures adequades per lluitar contra la discriminació per raó de sexe.
- **2000 - Recomanació de la Comissió Europea núm. 1450.**
- **2002 - Directiva 2002/73/CE del Parlament Europeu i del Consell, relativa a la igualtat de tracte entre dones i homes en les condicions de treball.**
- **2002 - Recomanació del Comitè de Ministres, recomanació núm. 5 de l'any 2002, sobre la protecció de les dones contra la violència.**
- **2004 - Directiva per la que s'aplica el principi d'igualtat de tracte entre homes i dones a l'accés de bens i serveis i subministraments – Directiva 2004/113/CE, 21 de desembre de 2004, p. 37.**
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:373:0037:0043:ES:PDF>
- **2004 - Decisió núm. 803/2004/CE del Parlament Europeu, de 21 d'abril.**

- **2006 - Directiva relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones en assumptes d'ocupació** – Directiva 2006/54/CE, 26 de juliol 2006, p.23.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:204:0023:0036:ES:PDF>
- **2010 - Directiva sobre l'aplicació del principi d'igualtat de tracte entre homes i dones que exerceixen una activitat autònoma** i per la que es deroga la Directiva 86/613CEE – Directiva 2010/41/UE, 7 juliol 2010.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:180:0001:0006:ES:PDF>

CONTEXT ESTATAL

- **1978 - Constitució espanyola, articles 1, 9.2, 10.2, 15 i 96.**
- **1999 – Llei 39/99 de conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores.**
<http://www.boe.es/boe/dias/1999/11/06/pdfs/A38934-38942.pdf>
- **2003 – 2006 - IV Pla per a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes.**
http://www.csd.gob.es/csd/estaticos/myd/contacto/iv_plan_igualdad_2003-2006.pdf
- **2003 – Llei 30/2003 sobre mesures per incorporar la valoració de l'impacte de gènere en les disposicions normatives del Govern.**
<http://www.boe.es/boe/dias/2003/10/14/pdfs/A36770-36771.pdf>
- **2005 - Ordre APU 526-2005 aprovació del Pla per a la igualtat de gènere en l'Administració General de l'Estat.**
[BOE 057 de 08/03/2005 Sec 1 Pag 8116 a 8119 - Secretaría GENERAL](http://www.boe.es/boe/dias/2005/03/08/pdfs/A057057-057058.pdf)
- **2006 – Llei 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.**
<http://www.boe.es/boe/dias/2006/12/15/pdfs/A44142-44156.pdf>
- **2007 - Llei Orgànica 3/2007 per a la Igualtat Efectiva entre dones i homes.**
<http://www.boe.es/boe/dias/2007/03/23/pdfs/A12611-12645.pdf>

CONTEXT DE CATALUNYA

- **1987 – Decret 25/1987, de 29 de gener, sobre la creació de la Comissió Interdepartamental de Promoció de la Dona.**
http://www20.gencat.cat/docs/icdones/institut/docs/norm_decret_25_1987.pdf
- **1989 – Llei 11/1989, de 10 de juliol, de creació de l'Institut Català de la Dona.**
http://www20.gencat.cat/docs/icdones/institut/docs/norm_llei_11_1989.pdf
- **2005- V Pla d'acció i desenvolupament de les polítiques de dones a Catalunya (2005-2007).**
http://www10.gencat.cat/gencat/binaris/22032005_dones_tcm32-24019.pdf
- **2006 – Estatut d'Autonomia de Catalunya aprovat el 30 de setembre de 2005, l'article 41 estableix que els poders públics han de garantir el compliment del principi d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes en l'accés a l'ocupació, en la formació, en la promoció professional, en les condicions de treball, inclosa la retribució, i en totes les altres situacions, i també han de garantir que les dones no siguin discriminades a causa d'embaràs o de maternitat.**
http://www.gencat.cat/generalitat/cat/estatut/index_2006.htm
- **2008 – 2011 – Pla de Política de Dones 2008 – 2011.**

http://www20.gencat.cat/docs/icdones/serveis/docs/publicacions_eines12.pdf

3.2 SOBRE VIOLÈNCIA MASCLISTA I VIOLÈNCIA DE GÈNERE

CONTEXT INTERNACIONAL

- **1979 - Convenció de les Nacions Unides sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona de (CEDAW) i el seu Protocol facultatiu de 1999**
- **1993 - Conferència de Drets Humans de Viena de 1993.**
- **1995 - Declaració de Beijing de 1995**, sorgida de la IV Conferència Mundial sobre les Dones.
- **1997 - Resolució de la Comissió de Drets Humans de Nacions Unides de condemna tots els actes de violència sexista contra les dones.**
- **2001 - Resolució de la Comissió de Drets Humans de Nacions Unides 2001/49** condemna tots els actes de violència masclista contra les dones.
- **Resolució de l'Assemblea General de les Nacions Unides A/RES/64/137**, de 18 de desembre de 2009, relativa a la intensificació dels esforços per eliminar totes les formes de violència contra la dona.
- **Resolució de l'Assemblea General de les Nacions Unides A/RES/64/139**, de 18 de desembre de 2009, relativa a la violència contra les dones treballadores migrades.
- Resulten també rellevants els informes del Secretari General de les Nacions Unides en aquesta matèria, entre altres l' Informe del Secretari General de les Nacions Unides A/65/208, de 2 d'agost de 2010, relatiu a la intensificació dels esforços per eliminar totes les formes de violència contra la dona.

CONTEXT EUROPEU

- **1997 - Resolució del Parlament Europeu de setembre de 1997 coneguda com a "Tolerància zero contra la violència envers les dones"** desenvolupada l'any 1999.
- **2001 - Decisió marc del Consell d'Europa de 15 de març de 2001 sobre l'Estatut de la víctima en el procés penal.**
- **2002 - Directiva 2002/73 del Parlament Europeu i del Consell**, de 23 de setembre de 2002, que modifica la Directiva 76/207/CEE del Consell.
- **Directrius de la UE sobre la violència contra les dones** i la lluita contra totes les formes de discriminació contra elles.
<http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/16173.es08.pdf>

CONTEX ESTATAL

- **1998 – 2000 - I Pla d'Acció contra la violència domèstica.**
- **2001 – 2004 II Pla Integral contra la Violència Domèstica.**
http://www.empleo.gob.es/es/publica/pub_electronicas/destacadas/revista/numeros/40/Informes02.pdf
- **2003 – Llei orgànica 11/2003, de 29 de setembre, de mesures concretes en matèria de seguretat ciutadana, violència domèstica i integració social dels estrangers.**
- **2003 - Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre**, per la qual es modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.

- 2003 - Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de la violència domèstica.
- 2004 - Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.
<http://www.boe.es/boe/dias/2004/12/29/pdfs/A42166-42197.pdf>

CONTEXT DE CATALUNYA

- 2001 – Llei 4/2001 de la Generalitat de Catalunya de 9 d'abril, de modificació de l'apartat 2 de l'article 63 de la Llei 13/1989, del 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, en la que s'expressa que totes les disposicions legislatives hauran d'anar acompanyades d'un informe d'impacte de gènere.
BOE
http://www.boe.es/boe_catalan/dias/2001/06/01/pdfs/A01174-01181.pdf
DOGC
http://www.diba.cat/scripts/ftpisa.asp?fnew?cido&Av/2001/4/04/20010419_4.pdf
- 2008 – Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
<https://www.gencat.cat/eadop/imatges/5123/08115106.pdf>
- 2010 – Decret 60/2010, d'11 de maig, de la Comissió Nacional per a una intervenció coordinada contra la violència masclista.
<http://www.gencat.cat/eadop/imatges/5628/10125015.pdf>

3.3 SOBRE TRÀFIC DE PERSONES AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL

CONTEXT INTERNACIONAL I COMUNITARI

- 1950 - **Conveni Europeu de Drets Humans de 1950**, ratificat per l'estat espanyol al 1976 i Conveni europeu de drets humans revisat en conformitat amb el Protocol número 11 (Data d'entrada en vigor 1 de novembre 1998).
- 1949 - **Conveni Internacional per a la repressió de la *trata* i de l'explotació de la prostitució**.
http://white.oit.org.pe/ipec/documentos/convenio_represiom_tràfic_de_persones_amb_finalitat_d'explotació_sexual.pdf
- 1979 - **Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona**, adoptada per l'Assemblea General de Nacions Unides, 18 de desembre 1979. Art. 6.
<http://www.acnur.org/t3/fileadmin/scripts/doc.php?file=biblioteca/pdf/0031>
- 1993 - **Declaració de les Nacions Unides sobre l'eliminació de la violència contra la dona**, proclamada per l'Assemblea General en la resolució 48/104 (article II), de 20 de desembre de 1993.
http://www.eclac.cl/mujer/noticias/paginas/3/27453/Declaracion_elimination.pdf
- 2000 – **Convenció de Nacions Unides contra la Criminalitat Transnacional Organitzada**, aprovada per la Resolució de l'Assemblea General de 15 de novembre de 2000 (Convenció de Palermo).
<http://www.acnur.org/t3/fileadmin/scripts/doc.php?file=biblioteca/pdf/1292>

- **2002 - Directiva 2002/90/CE del Consell de 28 de novembre de 2002 destinada a definir l'ajuda a l'entrada, a la circulació i a l'estada irregulars**, incorporada a la Llei Orgànica 14/2003, de 20 de novembre, de reforma de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a l'estat espanyol i la seva integració social, modificada per la Llei orgànica 8/2000, de 22 de desembre; de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local; de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i de la Llei 3/1991, de 10 de gener, de competència deslleial, publicada al BOE el 21 de novembre de 2003 (BOE 279).
- **2002 - Protocol per prevenir, reprimir i sancionar la *trata* de persones, especialment dones i menors. Convenció Nacions Unides.**
http://www2.ohchr.org/spanish/law/pdf/protocoltraffic_sp.pdf
- **2000 - Conveni del Consell d'Europa sobre la lluita contra la de sers humans, Varsòvia, 2005.**
<http://www.acnur.org/t3/fileadmin/scripts/doc.php?file=biblioteca/pdf/6020>
- **2000 - Protocol contra el tràfic il·lícit de migrants per terra, mar i aire, que complementa la Convenció de les Nacions Unides contra la Delinqüència Organitzada Transnacional**, fet a Nova York el 15 de novembre de 2000, ratificat per l'estat espanyol el 21 de febrer de 2002 i publicat al BOE el 10 de desembre de 2003 (BOE número 295).
- **2004 - Directiva 2004/81/CE del Consell de 29 d'abril de 2004 relativa a l'expedició d'un permís de residència a nacionals de tercers països que siguin víctimes de la *trata* d'éssers humans o hagin estat objecte d'una acció d'ajuda a la immigració il·legal, que cooperen amb les autoritats competents**, publicat al Diari Oficial de la Unió Europea L 261, de 6 d'agost de 2004 (p. 19-23).
- **2008 - Decisió Marc del Consell de 19 de juliol de 2008 relativa a la lluita contra la *trata* d'éssers humans (2002/629/JAI)**, publicat al Diari Oficial de la Unió Europea L 203, d'1 d'agost de 2002 (pp. 1-4).
- **2009 - Directiva 2009/52/CE del Parlament Europeu i del Consell de 18 de juny de 2009, per la qual s'estableixen normes mínimes sobre les sancions i mesures aplicables als empleats nacionals de tercers països en situació irregular**, publicat al Diari Oficial de la Unió Europea L 168, de 30 de juny de 2009 (pp. 24-32).
- **2010 - Resolució del Parlamento Europeu sobre la prevenció de la *trata* d'éssers humans, B7-0029/2010.**
- **2010 - Informe del Secretari General de les Nacions Unides A/65/209, de 2 d'agost de 2010, relatiu al tràfic de dones i nenes.** <http://www.un.org/womenwatch/daw/vaw/>
- **2011 - Directiva 2011/36/UE, relativa a la prevenció i lluita contra la *trata* de sers humans i la protecció de les víctimes.**
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:101:0001:0011:Es:PDF>

CONTEXT ESTATAL

- **2000 - Llei orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, reformada LO 2009 i Reglament RD 557/2011, 20 abril, sobre el període de reflexió i permisos excepcionals de residència de treball.**
http://www.boe.es/aeboe/consultas/bases_datos/act.php?id=BOE-A-2000-544
- **2003 - Llei Orgànica 11/2003, de 29 de setembre, de mesures concretes en matèria de seguretat ciutadana, violència domèstica i integració social dels estrangers,** publicat al BOE de 30 de setembre de 2003 (BOE número 234) que modifica l'article 188 de la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.
- **2008 - Pla integral de lluita contra la *trata* de sers humans amb fins d'explotació sexual, desembre 2008.**
<http://www.inmujer.es/ss/Satellite?blobcol=urldata&blobheader=application%2Fpdf&blobheadername1=ContentDisposition&blobheadervalue1=inline&blobkey=id&blobtable=MungoBlobs&blobwhere=1244653025136&ssbinary=true>
- **2010 - Llei Orgànica 5/2010, de 22 de juny, por la que se modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal** publicat al BOE de 23 de juny de 2003 (BOE número 152).

CONTEXT DE CATALUNYA

- **2002 - Decret 217/2002, 1 d'agost, pel que es regulen els locals de pública concurrència on s'exerceix la prostitució** publicat al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya el 8 d'agost de 2002 (DOGC número 3695).
http://www20.gencat.cat/portal/site/portaldogc/menuitem.c973d2fc58aa0083e4492d92b0c0e1a0/?vgnextoid=485946a6e5dfe210VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&appInstanceName=default&action=fitxa&documentId=286048&language=ca_ES&newLang=es_ES#
- **2003 - ORDRE Pre/335/2003, de 14 de juliol, s'aprova l'ordenança municipal tipus sobre els locals de pública concurrència on s'exerceix la prostitució,** publicada al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya el 29 de juliol de 2003 (DOGC número 3935).
<http://www.gencat.cat/diari/3935/03192081.htm>
- **2010 - Programa de Mesures per a l'abordatge de situacions de prostitució, en especial de les d'explotació de persones amb finalitat sexual, Generalitat de Catalunya.**
<http://legislacion.derecho.com/acord-gov-183-2010-11-octubre-2010-departament-d-accio-social-i-ciutadania-3004518>
- **2008 - Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista** publicada al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya el 2 de maig de 2008 (DOGC número 5123).

NORMATIVA LOCAL A BARCELONA

- **2003 - Ordenança municipal de les activitats i dels establiments de concurrència pública de Barcelona de 11 abril de 2003.**
- **2006 - Ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l'espai públic de Barcelona.**
[http://w3.bcn.es/fitxers/ajuntament/ordenacescat\(1fase\)/bop20a12006.072.pdf](http://w3.bcn.es/fitxers/ajuntament/ordenacescat(1fase)/bop20a12006.072.pdf)
- **2006 - Pla per a l'Abordatge Integral del Treball sexual**, aprovat pel Plenari del Consell Municipal de l'Ajuntament de Barcelona el 28 d'abril de 2006.
- **2012 – Modificació de l'Ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l'espai públic de Barcelona**, aprovada inicialment per la comissió de presidència i règim interior el 21 de març de 2012 (articles 39 i 40).
http://w110.bcn.cat/BibliotecaGeneral/Continguts/Documents/Fitxers/Mod_ord_convivencia_textapriini.pdf

3.4 MARC COMPETENCIAL MUNICIPAL

- **1978 – Constitució Espanyola**
Article 9 – Principis constitucionals.
Títol VIII, capítol I, article 137 – organització territorial de l'Estat
Títol VIII, capítol II, article 140 – els municipis
<http://www.boe.es/aeboe/consultas/enlaces/documentos/ConstitucionCASTELLANO.pdf>
- **1979 – Llei orgànica 4/1979, de 18 de desembre, Estatut d'Autonomia de Catalunya**
Article 9, punts 8 (Règim local) i 27 (Promoció de la dona).
<http://www.gencat.cat/generalitat/cat/estatut1979/index.htm>
- **1985 – Llei 7/1985 de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local** que estableix que els municipis poden dur a terme activitats complementàries pel que correspon a les polítiques de promoció de les dones.
<http://www.boe.es/boe/dias/1985/04/03/pdfs/A08945-08964.pdf>
- **1998 – Llei 22/1998 de 30 de desembre, de la carta municipal de Barcelona** estableix les competències que ha d'exercir l'Ajuntament de Barcelona respecte a les seves ciutadanes: Capítol XII, Article 112.
<http://w3.bcn.es/fitxers/ajuntament/dog080199cartacat3.319.pdf>
- **2003 – Decret legislatiu 2/2003 de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la llei municipal i de règim local de Catalunya.**
Capítol II, article 66 – competències municipals i locals
Capítol II, article 71.1 c – la promoció de la dona
<https://www.gencat.cat/diari/3887/03125008.htm>

- **2004 - Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.**
Article 2 – Principis rectors
Article 19 – Dret a assistència social integral
<http://www.boe.es/boe/dias/2004/12/29/pdfs/A42166-42197.pdf>
- **2006 – Llei 1/2006 de 13 de març, per la que es regula el Règim especial del municipi de Barcelona.**
http://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2006-4583
- **2006 - Llei orgànica 6/ 2006 – Reforma Estatut d’Autonomia.**
Títol preliminar – article 4 – els drets i els principis rectors
Títol I, capítol 5, article 41 – Perspectiva de gènere
Títol IV, capítol II (**matèries de les competències**), article 153 (**Polítiques de gènere**)
http://www.gencat.cat/generalitat/cat/estatut/index_2006.htm
- **2008 – 2011 – Pla de Política de Dones 2008 – 2011.**
http://www20.gencat.cat/docs/icdones/serveis/docs/publicacions_eines12.pdf

4. SITUACIÓ DE LES DONES A BARCELONA

Per elaborar el Pla Municipal per a la igualtat real i efectiva d'oportunitats entre dones y homes (2012-2015) s'han recollit diverses dades estadístiques relatives a la situació de les dones barcelonines amb l'objecte d'analitzar-les des d'una perspectiva de gènere per a obtenir una foto diagnòstica que ha servit per elaborar els objectius generals, els específics i les actuacions del Pla.

Les dades estadístiques sobre les quals s'hi ha treballat pertanyen als següents àmbits temàtics:

- Població de Barcelona
- Estructures de les llars de la ciutat
- Coresponsabilitat
- Economia i feina
- Ensenyament
- Salut
- Violència masclista

POBLACIÓ DE BARCELONA

1. Població de dones a Barcelona, diferents anys

Anys	Homes	Dones	TOTAL
1991	775.988	867.554	1.643.542
2001	705.533	798.351	1.503.884
2006	774.556	854.981	1.629.537
2011	768.349	847.636	1.615.985

Font: Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 30.06. Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

1. El percentatge de dones sobre homes a Barcelona ha disminuït lleugerament des del 2001. Les dades en nombres absoluts ens mostren que a Barcelona hi viuen més dones que homes. Si observem la distribució percentual, l'any 1991 les dones representaven el 52,79% de la població barcelonina i els homes el 47,21%. L'any 2011 les dones representen el 52,45% i els homes 47,55% el que assenyala una molt lleugera variació a favor dels homes.

La ciutat en els darrers 20 anys, des de l'any 1991 al 2011, ha perdut 27.557 habitants, dels quals 19.918 (1,21%) són dones i 7.639 (0,46%) són homes el que suposa que Barcelona en els darrers 20 anys ha perdut més població femenina que masculina. En la disminució de la població les dones tenen una diferència de 0,75 % respecte els homes.

2. Naixements segons nacionalitat a Barcelona. 2006-2008-2010

País de nacionalitat	2006			2008			2010		
	TOTAL	%	Taxa natalitat	TOTAL	%	Taxa natalitat	TOTAL	%	Taxa natalitat
Epanyols	11.494	81,3	8,4	11.342	77,5	8,4	11.032	77,2	8,3
Estrangers	2.647	18,7	10,8	3.295	22,5	12,1	3.265	22,8	11,5
Europa	506			674			770		
Àfrica	340			453			436		
Amèrica	1.157			1.401			1.105		
Àsia	643			767			951		
Oceania	1			0			3		
TOTAL	14.141	100	8,8	14.637	100	9,1	14.297	100	8,8

Nota: Dades d'altres al Padró per naixement

Font: Moviment natural. Departament d'Estadística Municipal

2. La taxa de natalitat de les dones estrangeres és superior a la de les espanyoles. Respecte la taxa total de natalitat, s'observa que l'any 2008 va ser l'any, dels tres representats, amb una major taxa de natalitat amb un 9,1 corresponent a 14.637 naixements, 496 més que el 2006 i 340 més que el 2010.

Segons nacionalitats, la majoria dels naixements corresponen a nacionalitat espanyola i s'observa una tendència decreixent en la comparativa dels 3 anys: 81,3% (2006), 77,5% (2008) i 77,2% (2010). Els naixements corresponents a nacionalitat estrangera s'ha vist progressivament incrementats. Així el 2006 era d'un 18,7%, el 2008 s'incrementava fins el 22,5% per variar molt poc el 2010 situant-se en un 22,8%.

Per nacionalitats estrangeres la primera posició l'ocupa Amèrica, seguida de Àsia, Europa, Àfrica i amb valors molt allunyats Oceania.

3. Naixements segons nacionalitat a Barcelona. 2007-2009-2011

Any	Barcelona	%	Resta Catalunya		Resta Espanya		Estranger	%	TOTAL	%
			%		%					
HOMES										
2007	407.358	53,6	53.302	7,0	145318	19,1	154331	20,3	760.309	100
2009	406.776	52,0	53.314	6,8	138.794	17,8	182.628	23,4	781.512	100
2011	406.123	52,9	53.882	7,0	133.516	17,4	174.828	22,8	768.349	100
DONES										
2007	429.791	51,0	66.655	7,9	196336	23,3	150087	17,8	842.869	100
2009	428.374	50,0	66.017	7,7	188.410	22,0	173.790	20,3	856.591	100
2011	426.810	50,4	65.951	7,8	181.535	21,4	173.340	20,4	847.636	100
TOTAL										
2007	837.149	52,2	119.957	7,5	341654	21,3	304418	19,0	1.603.178	100
2009	835.150	51,0	119.331	7,3	327.204	20,0	356.418	21,8	1.638.103	100
2011	832.933	51,5	119.833	7,4	315.051	19,5	348.168	21,5	1.615.985	100

Font: Departament d'Estadística del Ajuntament de Barcelona

3. En els darrers anys (2001 comparat amb el 2009) el nombre de naixements de nadons estrangers ha disminuït, així com els de la població de la resta d'Espanya, mentre que ha augmentat el percentatge de les mares de Barcelona. Podem observar com el nombre de naixements de dones nacionals supera el d'homes nacionals. Aquesta tendència continua respecte les dades d'homes i dones procedents de la resta de Catalunya i de la resta d'Espanya.

Aquest fet no es manté respecte els naixements segons la nacionalitat estrangera. Hi neixen més homes de nacionalitat estrangera que dones. Així el 2007, neixen 154.331 homes i 150.087 dones; el 2008, neixen 182.628 homes i 173.790 dones; i el 2009 neixen 174.828 homes i 173.340 dones.

4. Evolució de les taxes de fecunditat a Barcelona

	2004	2009
Taxa fecunditat	37,4	36,7
Taxa fecunditat per edats		
15-19 anys	7,0	8,1
20-24 anys	22,8	24,2
25-29 anys	42,8	37,3
30-34 anys	91,1	75,3
35-39 anys	59,2	65,5
40-44 anys	11,7	15,2
45-49 anys	0,6	1,4
Mitjana edat de la mare	31,7	32,4

Font: Moviments demogràfics. Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.
Agència de Salut Pública de Barcelona. Ajuntament de Barcelona.

4. Les taxes de fecunditat de la població jove (15 a 24 anys) ha augmentat entre el 2004 i el 2009, mentre que ha disminuït el de les dones de 25 a 34 anys. També ha augmentat el de les dones més grans (35 a 44 anys). Així es pot veure la comparativa dels anys 2004 i 2009 respecte la taxa de fecunditat mostra que aquesta ha disminuït en 0,7, passant de 37,4 el 2004 a 36,7 el 2009.

L'anàlisi de la taxa de fecunditat per anys ens mostra que s'ha incrementat lleugerament la fecunditat en les dones dels trams d'edat de 15-19 anys, de 20-24 anys, i de 45-49 anys i àmpliament en el tram d'edat de 35-39 anys que ha passat del 59,2 al 65,5.

La taxa de fecunditat de les dones s'ha vist reduïda en aquelles edats que corresponen a la màxima fecunditat a nivell biològic. Així el tram de 30-34 anys ha sofert un gran descens passant del 91,1 al 75,3 i el tram 25-29 ha passat del 42,8 al 37,3.

Aquest endarreriment de l'edat de la maternitat es mostra en la mitjana de l'edat de la mare que passa del 31,7 anys el 2004 al 32,4 el 2009.

5. Diversos indicadors sociodemogràfics a Barcelona

	2004	2009
Dones 15-49 anys		
Nombre total IVES	4.754	6.885
Taxa d'IVES (per 1.000 dones)	12,2	17,1
% naixements		
Amb tots dos pares de fora d'Espanya	16,5	27,5
Amb un dels pares de fora d'Espanya	9,6	13,8
Adolescents 12-17 anys		
Nombre total IVES	188	211
Taxa d'IVES	7,4	5,9
% naixements		
Amb tots dos pares de fora d'Espanya	46,6	49,1
Amb un dels pares de fora d'Espanya	30,1	25,4
Adolescents 15-19 anys		
Nombre total IVES	534	590
Taxa d'IVES	16,2	18,7
% naixements		
Amb tots dos pares de fora d'Espanya	42,2	52,7
Amb un dels pares de fora d'Espanya	14,3	17,2
Dones 35-49 anys		
Nombre total IVES	1.275	1.370
Taxa d'IVES	7,3	7,3
% naixements		
Amb tots dos pares de fora d'Espanya	8,9	27,5
Amb un dels pares de fora d'Espanya	8,6	13,7

IVES: Interrupcions voluntàries de l'embaràs

Font: Agència Salut Pública

5. Entre el 2004 i el 2009 ha augmentat el nombre de naixements de mares i pares estrangers. El nombre total d'interrupcions voluntàries de l'embaràs (IVE) per a cada 1.000 dones de Barcelona en dones d'entre 15 i 49 anys ha passat de 4.754 (12,2 per cada 1.000 dones) a 6.885 (17,1 per cada 1.000 dones) el que suposa un increment de gairebé el 1,45%. Les IVE dels trams d'edat 12-17 anys, 15-19 anys i 35-49 anys s'han incrementat el 2009 respecte les dades de 2006.

Respecte el percentatge de naixements en noies de 12-17 anys i de 15-19 anys s'observa que el percentatge del 2009 respecte el 2004 s'ha incrementat en ambdós trams d'edat. El percentatge de naixements en noies adolescents és del 49,1% en les noies d'entre 12-17 anys, i de 52,7% en les noies de 15-19 anys, quan el pare i la mare són de fora d'Espanya. Una altra característica és que hi ha molts més naixements en les noies que tenen ambdós progenitors fora d'Espanya que en aquelles que només tenen un progenitor fora d'Espanya.

6. Població de 65 anys i més per sexe que viu a Barcelona. Diversos anys

Edats	2007			2009			2011		
	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL
0-64 anys	632.309	641.975	1.274.284	651.287	654.745	1.306.032	635.553	643.541	1.279.094
65-69	32.547	39.561	72.108	35.645	43.076	78.721	36.820	45.399	82.219
70-74	34.521	46.339	80.860	30.737	40.943	71.680	29.769	38.620	68.389
75-79	29.067	44.888	73.955	29.584	44.574	74.158	29.288	43.272	72.560
80-84	19.525	36.499	56.024	20.366	36.883	57.249	21.303	37.407	58.710
85-89	8.770	21.589	30.359	10.172	23.752	33.924	11.425	25.441	36.866
90-94	2.889	9.149	12.038	2.967	9.438	12.405	3.378	10.517	13.895
95 i més	681	2.869	3.550	754	3.180	3.934	813	3.439	4.252
TOTAL	760.309	842.869	1.603.178	781.512	856.591	1.638.103	768.349	847.636	1.615.985

Font: Departament d'Estadística Municipal. Ajuntament de Barcelona

Nota: Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 30.06.2011, Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona

6. Entre el 2007 i el 2011 ha disminuït el nombre de dones grans (més de 64 anys), passant de representar el 56,9% el 2007 al 53,7% el 2011. Efectivament, les dades demostren la tendència general a l'increment de la població major de 65 a Barcelona, tret demogràfic més significatiu de la població barcelonina. El 2007 les persones de més de 65 anys eren 328.894; el 2009 eren 332.071 (increment de 3.177 persones respecte 2007) i el 2011 eren 336.891 (el que suposa un increment de 4.820 persones respecte el 2009).

En els tres anys de la mostra, i a qualsevol tram d'edat les dines superen en nombre absoluts el nombre d'homes de la ciutat. Així hi ha més dones que homes d'entre 0 a 65 anys, com també a partir dels 65 anys i en endavant.

Una dada rellevant a tenir en compte és que en els tres anys de la mostra, hi ha més dones que homes de 95 anys i més. Per exemple, el 2011, el nombre de persones de 95 anys i més era de 4.252 distribuïnt-se en 3.439 dones i 813 homes.

7. Població que viu sola per grans grups d'edats a Barcelona. 2006 -2011

Any	TOTAL POBLACIO QUE VIU SOLA	% s/total població	Joves (< 25a)	% s/ pob. que viu sola	Adults joves (25-39a)	% s/pob. que viu sola	Adults grans (40-64a)	% s/pob. que viu sola	Gent gran (65a i més)	% s/pob. que viu sola
HOMES										
2007	70.680	9,3	1.869	2,6	24.737	35,0	27.336	38,7	16.738	23,7
2009	73.430	9,4	1.722	2,3	25.089	34,2	28.860	39,3	17.759	24,2
2011	76.295	9,9	1.617	2,1	25.287	33,1	30.494	40,0	18.897	24,8
DONES										
2007	121.254	14,4	2.157	1,8	22.502	18,6	30.601	25,2	65.994	54,4
2009	123.608	14,4	2.034	1,6	23.328	18,9	31.813	25,7	66.433	53,7
2011	127.382	15,0	2.041	1,6	24.817	19,5	32.947	25,9	67.577	53,1
TOTAL										
2007	191.934	12,0	4.026	2,1	47.239	24,6	57.937	30,2	82.732	43,1
2009	197.038	12,0	3.756	1,9	48.417	24,6	60.673	30,8	84.192	42,7
2011	203.677	12,6	3.658	1,8	50.104	24,6	63.441	31,1	86.474	42,5

Font: Departament d'Estadística Municipal. Ajuntament de Barcelona

7. Ha augmentat el nombre de dones que viuen soles, representant el 15% de la població el 2011 (14,4% el 2007). No obstant, ha disminuït lleugerament el percentatge de dones de més de 65 anys que viuen soles (53,1% el 2011, front el 54,4% el 2007). El nombre de dones grans que viuen soles és 3,5 vegades més gran que el d'homes sols. Veiem doncs, com respecte la població total de Barcelona, les persones que hi vivien soles el 2011 representaven un 12,6% el que suposa un increment del 0,6% respecte els anys 2007 i 2009 (ambdós amb 12%). L'any 2011, els/les menors de 25 anys que vivien sols/es representaven l'1,8% (3.658 persones) de la població que viu sola. La distribució per sexes el 2011 era de 2.041 noies menors de 25 (1,6% sobre al població que viu sola) i 1.617 nois menors de 25 anys (2,1% sobre la població que viu sola).

En xifres absolutes, són més dones que homes les que viuen soles als trams d'edat de menors de 25 anys, de persones adultes d'entre 40 a 64 anys i de 65 anys o més. Els homes únicament superen les dones vivint sols i per poca diferència en el tram de persones adultes joves d'edat de 25 a 39 anys. La major bretxa entre dones i homes que viuen sols/es es dona a partir dels 65 anys, on la diferència es computa en milers més de dones que viuen soles. La major esperança de vida femenina és la causa més evident d'aquesta dada. Si es pren com a dada il·lustrativa l'any 2011 comprovem que de les 86.474 persones de 65 anys i més que vivien soles, 67.577 són dones respecte 18.897 que són homes.

8. Perfil dels estrangers a Barcelona segons àrees geogràfiques. Gener 2012- Gener 2010 - Gener 2008

Àrees geogràfiques	Població estrangera	% Nens 0-14 anys	% Joves 15-24 anys	% Adults 25-39 anys	% Adults 40-64 anys	% Gent gran 65 anys i més
2012						
Homes	146.671	11,1	12,0	50,3	24,9	1,8
Dones	135.507	11,1	12,4	50,0	23,8	2,8
2010						
Homes	149.519	10,7	12,4	52,3	23,0	1,7
Dones	135.113	11,2	13,2	50,4	22,6	2,6
2008						
Homes	148.039	10,5	13,5	53,0	21,4	1,6
Dones	132.778	11,0	15,0	49,7	21,7	2,5

Font: Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona

8. Ha disminuït el percentatge de joves estrangers i estrangeres de 15 a 24 anys, mentre que ha augmentat el de persones adultes de 40 a 64 anys. Així, les dades ens mostren que al voltant i més del 50% de la població estrangera correspon al tram d'edat de 25 a 39 anys, seguit del de 40 a 64 anys. El que indica que la major part de les persones estrangeres residents a la ciutat pertanyen a edats laboralment actives. En la distribució per sexes s'observa que en aquests mateixos trams d'edat i en els tres anys analitzats (2008, 2010 i 2012) hi ha més homes que dones tot i que la distància tendeix a reduir-se.

ESTRUCTURES DE LES LLARS DE LA CIUTAT
1. Estructura de les llars de Barcelona. 2007-2009-2011

Tipologia	2007	%	2009	%	2011	%
Una dona de 16 a 64 anys	55.260	8,6	57.175	8,7	58.359	8,9
Un home de 16 a 64 anys	53.942	8,4	55.671	8,5	56.597	8,6
Una dona de 65 anys o més	65.994	10,2	66.433	10,1	68.361	10,4
Un home de 65 anys o més	16.738	2,6	17.759	2,7	19.160	2,9
Una dona de 16 anys i més amb un o més menors	12.072	1,9	12.456	1,9	12.589	1,9
Un home de 16 anys i més amb un o més menors	2.896		2.867		2.836	0,4
TOTAL LLARS	645.752	100	657.278	100	657.278	100

Font: Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

1. Ha augmentat lleugerament el nombre de llars amb dones soles de 65 anys o més, i de dones soles de 16 a 64 anys. Està clar que a Barcelona cada vegada hi ha més llars i menys persones. La disminució de la grandària de les llars s'ha d'interpretar com un reflex dels canvis demogràfics que està experimentant la ciutat en els darrers anys i que tenen com a protagonistes les dones i les seves condicions de vida. I cal destacar, com a mínim, dos factors: l'augment de divorcis i separacions i l'envelliment de la població.

2. Llars segons nombre de dones adultes a Barcelona

	2007	2009	2011
Cap dona adulta de 16 i més anys	90.512	93.516	93.684
1 dona adulta	415.008	417.991	365.390
2 dones adultes	109.549	110.886	140.997
3 dones adultes	23.441	25.037	42.940
4 dones adultes o més	7.242	7.872	14.267
TOTAL	645.752	657.278	657.278

Font: Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

2. S'han reduït les llars amb una dona adulta i han augmentat significativament les que tenen dues o tres dones adultes. Al costat de la tendència explicada en l'anterior estadística, també cal destacar l'increment dels fluxos migratoris, en els quals les dones cada cop en són més les protagonistes. Això té com a conseqüència l'augment de llars sense nucli.

3. Tipologia de les llars segons el sexe del cap de família de la població de 18 anys i més. Barcelona, 2000-2006

	2000			2006		
	Dones	Homes	TOTAL	Dones	Homes	TOTAL
Unipersonal	37,0	2,8	9,7	29,8	4,3	10,4
Parella (amb o sense altres persones)	6,6	25,4	21,6	11,9	30,5	26,0
Parella amb fills (amb o sense altres persones)	5,7	67,3	54,9	13,3	58,7	47,8
Monoparental	39,4	1,7	9,3	30,5	1,7	8,6
Dos o més nuclis	0,0	0,9	0,7	0,3	2,0	1,6
Llars sense nucli	11,3	1,8	3,7	14,1	2,8	5,6
TOTAL	100	100	100	100	100	100

Font: Idescat i IERMB. Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2000-2006.

3. Han disminuït les llars amb parella i fills i/o filles i han augmentat les formades per parelles sense descendència. Pel que fa a les dones cap de família, han disminuït les llars unipersonals o monoparentals, i s'han incrementat les integrades per parelles i parelles amb criatures. Una de les conseqüències associades a la disminució de la grandària de les llars és l'aparició de noves formes de convivència, que s'allunyen del patró fixat per la família nuclear. Destaca l'augment de les llars unipersonals (fins al 10,4%) i de les llars sense nucli (fins al 5,6%) en contrast amb la lleu davallada de les llars monoparentals (que passen a ser el 8,6%). En qualsevol cas, la monoresidència i la monoparentalitat es consoliden com a estructures feminitzades.

4. Llars monoparentals segons el sexe, ocupació, nivell d'estudis i estat civil a Barcelona. 2000-2006

	2000	2006
Edat		
De 18 a 29 anys	1,1	0,0
De 30 a 44 anys	20,0	21,1
De 45 a 64 anys	29,9	45,1
65 anys i més	49,0	33,8
TOTAL	100	100
Estat Civil		
Solteres	6,7	6,8
Casades	0,0	1,7
Vídues	62,0	42,4
Separades o divorciades	31,3	49,1
TOTAL	100	100
Nivell d'estudis		
Sense estudis	24,6	16,5
Estudis primaris	50,9	45,6
Estudis secundaris	20,0	29,4
Estudis superiors	4,6	8,5
TOTAL	100	100
Relació amb l'activitat		
Ocupades	36,1	46,4
Aturades	2,6	3,1
Jubilades	32,9	13,2
Feines de la llar	26,4	25,0
Altres situacions d'inactivitat	2,0	12,3
TOTAL	100	100

Font: IDESCAT i IERMB. Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2000-2006.

4. Les llars monoparentals han augmentat notablement en la franja d'edat de 45 a 64 anys, de persones separades o divorciades, han disminuït les de vídues i les d'un nivell d'estudis primaris o sense estudis, mentre que han augmentat les constituïdes per persones amb estudis secundaris o superiors. En relació a l'activitat, han augmentat les ocupades i han disminuït les jubilades. Les llars monoparentals ocupen la quarta posició en el rànquing d'estructures familiars a Barcelona, però continuen representant el tipus de llar més comú entre la població que viu en llars amb caps de família dones. Es manté, doncs, com una situació típicament femenina. Ara bé, al llarg dels darrers anys han canviat les característiques de les dones que encapçalen llars monoparentals. L'any 2006 la monoparentalitat creix com una forma típica entre les dones de 30 a 64 anys, separades o divorciades, amb un nivell d'estudis alt i ocupades.

CORESPONSABILITAT
1. Persona encarregada normalment de realitzar les feines domèstiques i familiars a les llars on viu. Barcelona 2000-2006

ANYS	Neteja i manteniment de la casa	Neteja i cura de la roba	Neteja de la cuina	Cuinar	Comprar els aliments	Reparacions generals de l'habitatge	Administrar els diners
2000							
Persona principal masculina	2,6	2,7	5,0	5,4	7,4	43,0	13,7
Persona principal femenina	58,4	72,4	62,4	71,9	57,6	9,8	48,4
Ambdós conjuntament	11,4	7,1	12,6	10,4	22,2	4,5	31,3
Altres persones de la llar	11,3	9,5	13,2	9,8	10,7	6,4	6,1
Persona remunerada	15,6	7,6	6,4	2,1	1,4	34,3	0,3
Persona de fora de la llar no remunerada	0,7	0,6	0,5	0,5	0,7	2,1	0,3
Total	100	100	100	100	100	100	100
2006							
Persona principal masculina	5,9	5,7	8,7	10,7	12	48,1	17,2
Persona principal femenina	52,8	67,9	56,2	61,4	43,4	9,9	36,3
Ambdós conjuntament	16,4	10,5	15,8	14,8	30,9	7,8	36,8
Altres persones de la llar	10,5	9,4	11,6	10,1	11,5	6,1	9,2
Persona remunerada	14,1	5,9	7,6	2,6	1,5	25,1	0,2
Persona de fora de la llar no remunerada	0,3	0,5	0,3	0,3	0,8	3,2	0,4
TOTAL	100	100	100	100	100	100	100

Font: IDESCAT i IERMB. Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2000-2006.

1. Ha augmentat lleugerament la participació dels homes en les diferents tasques domèstiques, especialment cuinar i comprar els aliments. Encara i majoritàriament, la responsabilitat de les tasques familiars i domèstiques és femenina. Les dones són les encarregades principals de rentar la roba (67,9%), cuinar (61,4%), netejar la cuina (56,2%) i netejar la casa (52,8%). Es tracta de les tasques més solitàries, menys reconegudes socialment i més rígides temporalment i, en conseqüència, les primeres que s'externalitzen quan hi ha possibilitats. Seguint aquesta dinàmica, la responsabilitat masculina creix en aquelles feines més visibles socialment, més satisfactòries individualment i més flexibles temporalment: un 12% dels homes són els responsables d'anar a comprar, el 17,2% d'administrar el diners i el 48,1% de realitzar les reparacions de l'habitatge. Tot i aquest manteniment de la divisió sexual del treball es posa de manifest una disminució de les desigualtats entre dones i homes al llarg dels darrers anys, per la qual cosa sembla possible afirmar que la distribució del treball familiar domèstic es troba immersa en un lentíssim procés de canvi, tot i que el camí per recórrer és encara molt i molt llarg.

2. Persona encarregada de cuidar els/les menors de 10 anys a les llars. Barcelona 2006

	%
Mare	52,5
Pare	3,0
Conjuntament pare i mare	39,0
Altra persona de la llar	1,7
Altra persona de la família de fora de la llar	2,7
Altra possibilitat	0,4
Avis/es residents a la llar	0,3
Avis/es no residents a la llar	0,3
TOTAL	100

Nota: Població de 16 anys i més

Font: IDESCAT i IERMB. Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2000-2006.

2. En el 52,5% dels casos la mare és la persona encarregada de la cura de menors, i en el 39% dels casos es fa conjuntament entre la mare i el pare. Aquesta tasca és la més compartida entre els dos membres de la parella, tot i que en la majoria dels casos les dones són les que assumeixen el paper de cuidadores principals. Cal tenir present que, a diferència de la cura de la gent gran dependent o amb discapacitat, encarregar-se de les criatures és quelcom que recompensa i amb data de caducitat.

3. Persona encarregada de cuidar a les persones grans. Barcelona 2006

	%
Persona principal masculina	9,7
Persona principal femenina	47,7
Ambdós conjuntament	12,3
Altres persones de la llar	19,3
Persona remunerada	9,9
Persona de fora de la llar no remunerada	1,1
TOTAL	100

Font: IDESCAT i IERMB. Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2000-2006.

3. En el 47,7% dels casos, és una persona del sexe femení l'encarregada de cuidar les persones grans, i en un 9,9% dels casos és una persona remunerada. Com s'ha esmentat abans, a diferència de la cura de les criatures, la de la gent gran conté elements d'angoixa i és incerta. La persona encarregada de cuidar les persones grans a la llar continua essent la dona en un percentatge molt alt dels casos.

4. Persona encarregada de cuidar a les persones amb discapacitat. Barcelona 2006

	%
Persona principal masculina	6,8
Persona principal femenina	60,5
Ambdós conjuntament	20,7
Altres persones de la llar	6,6
Persona remunerada	2,4
Persona de fora de la llar no remunerada	3,0
TOTAL	100

Font: IDESCAT i IERMB. Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2000-2006.

4. La mare és l'encarregada de cuidar les persones discapacitades en un 60,5% dels casos, i el pare i la mare conjuntament en un 20,7% dels casos. S'observen diferències segons la cura de les persones grans o la cura de les que viuen situacions de discapacitat i, és que en molts casos, la persona dependent és la parella, de manera que l'home no té més alternativa que assumir la figura del cuidador principal. Però quan es tracta de persones amb discapacitat, molts cops fills o filles, o mares i pares de la parella, seguint la lògica patriarcal de la divisió sexual del treball, la responsabilitat femenina és la més alta d'entre tots els treballs de cura.

5. Hores setmanals dedicades al treball domèstic i familiar i al treball remunerat segons edat i sexe. Barcelona 2006

	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i més
Treball domèstic i familiar						
Dones	7,2	14,4	18,5	22,2	24,2	20,3
Homes	3,3	7,0	7,3	8,0	7,4	9,6
Treball remunerat						
Dones	34,2	36,1	35,6	36,2	36,4	33,3
Homes	37,1	42,6	42,4	43,3	42,1	37,3

Font: IDESCAT i IERMB. Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2000-2006.

5. Entre els 25 i els 64 anys, els homes no dediquen més de 8 hores setmanals a les tasques domèstiques, mentre que les dones hi dediquen entre 14,4 i 24,2 hores, segons la franja d'edat. Pel que fa al cicle de vida, la dedicació de les dones al treball familiar i domèstic és superior a la dels homes en totes les franges d'edat. Si a aquesta dada hi sumem les hores dedicades al treball remunerat, es pot observar com la càrrega total de treball que viuen les dones és superior a la dels homes, cosa que es fa especialment evident a partir dels 35 anys (per exemple, càrrega total de treball de dones de 45 a 54 anys: 60,6 h. / càrrega total de treball d'homes de 45 a 54 anys: 49,5 h.).

6. Disponibilitat del temps lliure de la població segons edat i sexe. Barcelona 2000-2006

	2000			2006		
	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL
Una	33,8	31,6	32,6	23,5	25	24,3
Dues	33,8	36,3	35,1	38,1	38	38,1
Tres	22,7	20,2	21,4	28,2	25,9	27
Quatre	7,2	8,3	7,8	7,3	8,6	8
Cinc o més	2,5	3,6	3	2,9	2,4	2,6
TOTAL	100	100,0	100	100	100	100

Font: IDESCAT i IERMB. Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2000-2006.

6. Ha augmentat la disponibilitat de temps lliure, especialment la de dues o tres hores, tant a homes com a dones. Les pràctiques culturals i de lleure estan molt relacionades amb el temps de lleure disposició personal. La menor o major disposició de temps lliure està associada a la càrrega total de treball, la qual, com hem vist, està desigualment distribuïda entre dones i homes. Aquesta taula ens mostra que la població de Barcelona té una certa disponibilitat de temps lliure, tot i que aquesta disponibilitat, com diuen diferents estudis, està molt condicionada per l'edat i la relació amb l'activitat, la qual cosa la configura des d'una vessant de subjectivitat.

ECONOMIA I TREBALL
1. Evolució de les taxes específiques d'activitat, ocupació i atur a Barcelona per sexe.

1r. Trimestre any	Taxa específica activitat			Taxa específica ocupació			Taxa específica atur		
	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL
2008	86,6	69,9	78,2	80,7	64,3	72,4	6,8	8,0	7,3
2010	84,2	74,1	79,1	70,6	63,5	67,1	16,1	14,2	15,2
2012	83,2	76,0	79,6	67,5	63,2	65,3	18,9	16,8	17,9

Nota: Les taxes específiques fan referència a la població de 16 a 64 anys.

Font: Encuesta de Población Activa. INE. Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

1. Del 2008 al 2012 s'observa com ha disminuït la taxa específica d'ocupació i ha augmentat la taxa d'atur, tant en dones com en homes. La incidència de la crisi econòmica en sectors com la indústria i la construcció, sobretot aquest últim tradicionalment masculí, ha implicat que la davallada d'ocupació sigui una mica més evident entre els homes que entre les dones. Però si tenim en compte que parlem d'una situació de base que ja partia d'una desigualtat econòmica, social i laboral de les dones respecte els homes, veurem com la crisi, o *l'excusa de la crisi* (com diu la Fundació Maria Aurèlia Capmany), ha portat moltes dones a una precarització més alta i inclús a la pèrdua del lloc de treball, amb una més que possible dificultat d'accés a un de nou.

Regidoria de Dona i Drets Civils
2. Bretxa salarial entre homes i dones

	2007	2009
Catalunya	17,1	18,5
Espanya	17,1	16,7

Font: IDESCAT i Eurostat

2. La bretxa salarial entre dones i homes ha augmentat a Catalunya, mentre ha disminuït a Espanya. L'increment de dones dins del mercat de treball ha anat acompanyat, també, d'un major nombre de discriminacions indirectes, ja que les dones acostumen a rebre salaris inferiors als homes, fins i tot per la mateixa feina. En conjunt, la desigualtat salarial també està relacionada amb la resta de condicions laborals precàries que envolten els llocs de treball ocupats per la majoria de dones i que ja fa anys emergeixen com a noves desigualtats, en forma de temps parcial i temporalitat. D'altra banda, una possible explicació de la diferència de l'esmentada bretxa salarial entre Catalunya i Espanya pot ser deguda a la situació de crisi econòmica catalana - situacions que normalment repercuteixen negativament sobre les dones-, evidenciada abans que a la resta de l'Estat, però que caldria contrastar en termes absoluts.

3. Salari mig de Catalunya

	2007	2009
Homes	22.780 €	24.079 €
Dones	16.944 €	17.898 €

Font: UGT de Catalunya a partir de dades AEAT, 2007 i 2009

3. El salari mig a Catalunya entre el 2006 i el 2009 ha augmentat igual per a dones que per a homes, la qual cosa no implica canvis en les relacions de desigualtat.

4. Sector d'activitat segons el sexe de la població ocupada de 18 anys i més. Barcelona

Activitat	2000			2006		
	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL
Agricultura	0,1	0,2	0,2	0,4	0	0,2
Indústria	25,6	14,5	20,8	25,4	10,6	18,5
Construcció	7,3	0,2	4,2	12,7	0,8	7,1
Serveis	67	85	74,8	61,5	88,6	74,2
TOTAL	100	100	100	100	100	100

Nota: Percentatges calculats sense la categoria NS/NC.

Font: IDESCAT i IERMB. Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2000-2006.

5. Relació amb l'activitat segons el grup d'edat i el sexe de la població de 16 anys i més. Barcelona, 2006

	Homes					Dones				
	16-29	30-44	45-64	65+	TOTAL	16-29	30-44	45-64	65+	TOTAL
Ocupats/des	63,1	90,0	73,9	4,2	62,1	62,5	76,0	51,9	1,5	46,8
Aturats/des	7,4	5,7	4,0	0,0	4,4	4,9	9,4	2,6	0,0	4,2
Jubilats/des	0,0	0,0	12,3	93,5	23,0	0,0	0,0	4,2	50,3	14,9
Estudiant	28,1	0,8	0,0	0,0	5,9	27,7	0,8	0,0	0,0	4,4
Feines de la llar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,2	12,3	34,9	42,9	25,9
Altres situacions d'inactivitat	1,4	3,5	9,7	2,3	4,6	0,8	1,5	6,4	5,4	3,8
TOTAL	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Font: IDESCAT i IERMB. Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

6. Motiu pel qual la població ocupada de 18 anys i més treballa a temps parcial. Barcelona, 2000-2006

	2000			2006		
	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL
Tipus de feina que ha trobat	50,1	54,5	53,4	43,4	29,7	32,7
Tasques domèstiques o familiars	0,0	24,3	18,6	6,3	31,7	26,2
L'interessa aquesta jornada	33,6	15,8	20,0	32,9	20,3	23,0
Estudiant	16,3	5,4	8,0	17,5	15,8	16,1
Altres motius	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5	2,0
TOTAL	100	100	100	100	100	100

Nota: Percentatges calculats sense la categoria NS/NC.

Font: IDESCAT i IERMB. Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2000-2006.

7. Contractació laboral per sexe a Barcelona. 2008-2010-2012

Tipus de contracte	Maig 2008			Maig 2010			Maig 2012		
	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL
Total contractes indefinits	6.440	6.255	12.695	4.258	3.656	7.914	3.821	3.310	7.131
Ordinari	3.501	2.598	6.099	2.278	1.473	3.751	2.269	1.786	4.055
Foment contractació indefinida	736	1.377	2.113	603	782	1.385	118	149	267
Minusvàlids	30	26	56	17	16	33	17	10	27
Convertits en indefinits	2.173	2.254	4.427	1.360	1.385	2.745	1.417	1.365	2.782
Total contractes temporals	28.769	32.979	61.748	27.846	32.997	60.843	28.943	30.070	59.013
Obra o servei	11.390	10.451	21.841	11.917	10.210	22.127	11.947	9.623	21.570
Eventuals	14.238	13.573	27.811	12.425	12.310	24.735	13.763	12.390	26.153
Interinitat	2.578	8.499	11.077	2.894	10.032	12.926	2.685	7.510	10.195
Minusvàlids	22	20	42	24	21	45	42	24	66
Inserció	0	0	0	0	5	5	5	4	9
Relleu	85	75	160	74	59	133	42	42	84
Jubilació parcial	101	39	140	129	73	202	94	38	132
Substitució jubilació 64 anys	4	2	6	3	1	4	2	3	5
Pràctiques	83	102	185	113	124	237	139	183	322
Formació	25	19	44	28	43	71	72	76	148
Altres	243	199	442	239	119	358	152	177	329
TOTAL CONTRACTES	35.209	39.234	74.443	32.104	36.653	68.757	32.764	33.380	66.144

Font: Departament d'Empresa i Ocupació. Generalitat de Catalunya.

Regidoria de Dona i Drets Civils
8. Ingressos individuals nets/mensuals (sense comptar ingressos extrems)* segons la categoria professional i el sexe de la població ocupada de 16 a 64 anys. Barcelona, 2006**

	Homes				Dones			
	Baixa	Mitjana	Alta	TOTAL	Baixa	Mitjana	Alta	TOTAL
Menys de 1050€	51,9	26,3	6,6	29,3	79,9	39,1	17,5	47
De 1051€ a 1800€	35,2	44,2	27,4	36,6	15,9	40,6	36,3	32,1
Més de 1800€	3,7	19	55,9	24,1	0,6	14,1	37,2	15
Ingressos irregulars	3,1	0,9	1,4	1,7	0,6	1,7	0	1
NS/NC	6,2	9,6	8,7	8,2	3	4,4	8,9	5
TOTAL	100	100	100	100	100	100	100	100

*No inclou la categoria "no ha tingut cap ingrés" de la variable original pel reduït nombre de casos que ha presentat.

**No inclou la categoria "altres respostes" de la variable original pel reduït nombre de casos que ha presentat.

9. Característiques dels contractes de treball a Barcelona. 2007-2011

Contractes	2007			2009			2011		
	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL
Indefinitos	80.504	75.908	156.412	48.838	49.309	98.147	44.088	39.031	83.119
Temporals	406.227	352.557	758.784	298.329	359.803	658.132	320.062	369.641	689.703
TOTAL	486.731	428.465	915.196	347.167	409.112	756.279	364.150	408.672	772.822

Font: Departament d'Empresa i Ocupació. Generalitat de Catalunya.

10. Ocupació segons els sectors d'activitat a Catalunya per gènere. 2007- 2010

	IV trimestre 2007			IV trimestre 2009			IV trimestre 2010		
	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL
Agricultura	59,0	16,1	75,1	45,5	12,9	58,4	52,1	14,4	66,5
Indústria	522,2	214,4	736,6	413,4	198,2	611,6	422,5	181,1	603,6
Construcció	421,3	27,3	448,6	269,6	29,8	299,4	242,5	26,8	269,3
Serveis	1007,7	1.252,3	2.260,0	973,5	1.193,4	2166,9	972,6	1.215,40	2.188,0
TOTAL	2.010,2	1.510,1	3.520,3	1.702,0	1.434,3	3.136,3	1.689,7	1.437,7	3.127,4

Nota: Quantitat expressades en milers de persones

Font: UGT de Catalunya a partir de dades de la Enquesta de la Població Activa (INE), 2010

ENSENYAMENT
1. Nivell d'estudis de la població de 18 anys i més segons el sexe a Barcelona. 2000-2006

	2000			2006		
	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL
Analfabet/a	0,6	2,7	1,7	0,5	1,2	0,9
Primària incompleta	7,9	13,5	10,9	3,2	8,3	5,9
Primària completa	32,3	36,0	34,3	29,0	29,9	29,5
FP, cicles formatius	16,9	11,9	14,3	18,2	13,9	15,9
BUP, ESO	6,7	4,8	5,7	10,0	7,5	8,7
COU, Batxillerat	13,6	12,3	12,9	11,6	11,3	11,4
Escola Universitària, diplomats	6,3	7,6	7	7,6	10,7	9,3
Facultat, Escola tècnica superior	15,6	11,3	13,3	19,9	17,2	18,4
TOTAL	100	100	100	100	100	100

Font: IDESCAT i IERMB. Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2000-2006.

2. Nivell acadèmic de la població de Barcelona per sexe. 2009-2011

Edats	2009			2011		
	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL
Sense estudis	71.060	102.620	173.680	57.465	84.095	141.560
Estudis primaris/certificat d'escolaritat/EGB	153.241	178.099	331.340	139.753	165.102	304.855
Batxillerat elemental/graduat escolar/ESO/FPI	127.775	136.797	264.572	137.529	147.061	284.590
Batxillerat superior/BUP/COU/FPII/CFGM/grau mitjà	170.515	164.784	335.299	168.246	163.835	332.081
Estudis universitaris / CFGS grau superior	151.571	172.071	323.642	163.121	190.493	353.614
No consta	791	807	1.598	434	440	874
TOTAL	674.953	755.178	1.430.131	666.548	751.026	1.417.574

Nota: població classificada de 16 anys i més.

Font: Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 30.06.2011. Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

1 i 2. Entre el 200 i el 2006 ha augmentat el nivell d'estudis de la població. Les dones analfabetes han passat del 2,7% a l'1,2%, mentre que les dones universitàries han passat del 18,9% al 28,9%. Les dades constaten la desaparició progressiva de les dones sense estudis, si bé aquestes encara són una mica superiors a les dels homes. També s'observa la disminució de les dones amb estudis primaris. Paral·lelament, cal parlar de la importància creixent de les dones amb estudis universitaris, que sobrepassa als seus coetanis masculins (al 2011, 190.493 dones amb estudis universitaris i 163.121 homes). Queda palesa, doncs, la millora del nivell educatiu de les barcelonines.

3. Fracàs escolar a Barcelona

Curs escolar	Alumnat avaluat			Graduats en ESO			No graduats/avaluats		
	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL	Homes	Dones	TOTAL
2006-2007	6.103	6.055	12.158	4.816	5.141	9.957	21,09%	15,09%	18,10%
2007-2008	6.112	6.058	12.170	4.900	5.157	10.057	19,83%	14,87%	17,36%
2008-2009	6.319	6.257	12.576	5.166	5.377	10.543	18,25%	14,06%	16,17%
2009-2010	6.105	6.234	12.339	5.010	5.476	10.486	17,94%	12,16%	15,02%
2010-2011	6.210	6.120	12.330	5.078	5.330	10.408	18,23%	12,91%	15,59%

Font: Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

3. El fracàs escolar ha augmentat tant en homes com en dones. La implementació de l'educació obligatòria garanteix la desaparició de la població que no té estudis o no ha finalitzat els primaris. Tanmateix, l'increment del fracàs escolar, tant per part de noies com per part de nois, dona mostra que cal repensar algunes estratègies educatives.

SALUT
1. Estat de salut percebuda per edat i sexe. Barcelona 2006

Edats	% excel·lent	% molt bona	% bona	% regular	% dolenta	TOTAL
2006						
Home	13,5	27,4	42,2	13,5	3,4	100
0-14 anys	32,7	40,2	23,7	3,1	0,2	100
15-44 anys	15,1	33,7	42	7,4	1,8	100
45-64 anys	6,4	20,2	52,6	16,6	4,3	100
>=65 anys	4,4	9,5	41,6	35,2	9,4	100
Dona	9,6	23	39,8	20,2	7,4	100
0-14 anys	36,9	38,5	22,4	2	0,2	100
15-44 anys	10,3	32,6	43,3	11,6	2,2	100
45-64 anys	4,1	14,6	48,3	24,5	8,5	100
>=65 anys	1,5	7,8	32,6	39,4	18,7	100
TOTAL	11,5	25,1	40,9	17	5,5	100
0-14 anys	34,8	39,4	23,1	2,6	0,2	100
15-44 anys	12,8	33,2	42,6	9,5	2	100
45-64 anys	5,2	17,2	50,3	20,8	6,6	100
>=65 anys	2,6	8,4	36,1	37,8	15,1	100

Font: Enquesta de Salut de Barcelona 2006. Agència de Salut Pública de Barcelona.

1. L'estat de salut percebuda per les dones és inferior a la dels homes, especialment en la població de més de 65 anys. L'excepció és la franja de 0-14 anys, en la qual, la bona salut femenina percebuda (36,9%) és superior a la dels homes (32,7%). La valoració que una persona fa de la pròpia salut expressa el nivell de benestar individual i es considera un bon indicador sobre la seva salut futura. La divisió social de rols que col·loca les dones en situació de desavantatge explicaria el pitjor estat de salut percebuda femenina, caracteritzat per trastorns que no condueixen a la mort, però que les afecten al llarg de tota la vida, mentre que els estils de vida dels homes són responsables de

les malalties que pateixen en estats avançats de la vida, i els porten a la mort. Es constata que hi ha un desequilibri entre les exigències i demandes socials que reben les dones (doble jornada / doble presència) i els recursos que disposen per cobrir-los (discriminació laboral, dificultats i precarietat de treball, poca coresponsabilitat dins la llar...).

2. Estat de salut percebut per sexe i lloc de naixement. Barcelona 2009

	% molt bo / bo	% regular	% dolent / molt dolent	TOTAL
2009				
Sexe				
Home	75,9	16,3	7,8	100
Dona	69,4	22,8	7,8	100
TOTAL	72,3	19,9	7,8	100
Lloc naixement				
Espanya	68,4	22,3	9,3	100
Estranger	90,0	9,0	1,0	100

Nota: Població de 16 anys i més de Barcelona

Font: Fitxer de microdades de la Encuesta Europea de Salud en España. INE

2. La percepció de bona salut de les persones estrangeres és molt superior a la de les espanyoles.

Malgrat tot, la de les dones, entre persones estrangeres i espanyoles, continua essent inferior a la dels homes. La necessitat d'afrontar amb coherència les malalties patides per les dones i els homes obliga a superar l'antiga visió uniformitzadora i neutra davant les diferències físiques i de rols socials entre els dos sexes.

Segons la publicació *La salut a Barcelona 2010* del Consorci Sanitari de Barcelona i de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, pàgines 96 i 97 http://www.aspb.es/quefem/docs/Informe_Salut_2010.pdf del 2007 al 2010 han augmentat significativament en les dones els trastorns mentals i del comportament relacionats amb el treball, mentre s'han reduït els percentatges d'altres malalties. Es constata que les desigualtats socials i la segregació horitzontal i vertical de les dones defineixen una part important de l'exposició a riscos femenins. Així, existeixen riscos específics com la doble presència, l'assetjament sexual, les situacions de discriminació i els lligats a la reproducció, fonamentalment. El que es pot afirmar és que les característiques de l'organització del treball actual són negatives per a la salut femenina.

L'esperança de vida ha augmentat, tant per homes com per dones, encara que la de les dones és més alta. La taxa de defuncions ha disminuït, tant per homes com per dones. Malgrat l'escàs increment demogràfic, l'estructura de la població ha canviat significativament, essent l'envelliment de la població barcelonina el tret demogràfic més rellevant. En el fenomen de l'envelliment, les dones són doblement protagonistes. Per una banda, perquè són majoria a partir dels 65 anys i més i, per l'altra, perquè les dones superen aquesta edat en un percentatge més alt que els homes. Tanmateix, l'augment de l'esperança de vida d'ambdós sexes, fins el 2009, és conseqüència, entre d'altres, de la millora de les condicions de vida i dels avanços de la medicina.

Les causes de mortalitat entre els homes han disminuït entre el 2000 i el 2009, molt particularment de SIDA. Entre les dones, augmenta el percentatge de suïcidis. S'observa com malalties com el càncer de mama cada cop es superen en una proporció major (4,7% l'any 2000 i 2,5% el 2009) i també la SIDA, degut als avenços de la medicina i la detecció precoç. Augmenta el nombre de suïcidis femenins (5,7%) tot i que encara es manté en una taxa allunyada de la corresponent als homes (8,2%).

Entre les causes de mort de les dones de 45 a 74 anys, augmenta el percentatge de càncer de pulmó, mentre disminueixen les altres causes. A Barcelona, si bé en els darrers anys es detecten més casos de càncer, ha augmentat la supervivència i ha disminuït la mortalitat. L'increment femení de mort per càncer de pulmó és degut a l'augment de l'exposició de les dones a hàbits poc saludables, com el tabaquisme. El codi europeu contra el càncer fa recomanacions a la població per prevenir i detectar precoçment el càncer.

Entre la població femenina de més de 74 anys, disminueixen totes les acuses de mortalitat en el període 2000-2009. Com s'ha comentat abans, fins el 2009, la millora de les condicions de vida i els avenços de la medicina han comportat un augment de l'esperança de vida per ambdós sexes.

VIOLÈNCIA MASCLISTA

L'estudi ha estat promogut de manera conjunta pel Departament d'Interior Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat de Catalunya, l' Institut Català de les dones i la regidoria de la Dona de l'Ajuntament de Barcelona amb l'objecte de mesurar l'extensió de la violència masclista entre les dones residents Barcelona.

Han participat 14.122 dones de Catalunya de les quals 4.029 constitueixen la mostra de Barcelona. També han participat 1.501 homes, 315 en el cas de Barcelona, amb l'objectiu d'estudiar l'evolució de les variables de percepció.

1. Agressions masclistes d'especial gravetat soferts al llarg de total la vida. 2009

	% dones residents a Barcelona de 18 a 70 anys
Amencas amb armes, ganivets, objectes...	1,0
Agressions amb armes, ganivets, objectes...	1,6
Violacions	3,2
Tocaments sexuals amb violència o ameneces	5,4
Amenaces de mort o d'especial gravetat	4,3
Intents de violació	6,6
Agressions físiques sense armes ni objectes	9,6
Victimització d'especial gravetat total	29,9

Font: Enquesta de violència masclista a Barcelona. Ajuntament de Barcelona

1. Una de gairebé 4 barcelonines ha sofert al llarg de la seva vida una agressió masclista greu. La violència masclista es concreta en una diversitat d'abusos que pateixen les dones. que han estat

Regidoria de Dona i Drets Civils

recollides per la normativa internacional, europea, estatal i autonòmica. A partir d'aquí, el 29,9% de les barcelonines ha sofert al llarg de tota la vida agressions d'especial gravetat. S'entenen com a agressions masclistes greus les violacions, els intents de violació, als tocaments sexuals amb violència física o amenaces, les agressions físiques i les amenaces greus (de mort o amb objectes perillosos) i altres agressions d'especial gravetat, particularment l'assetjament psicològic sever.

2. Fets d'especial gravetat soferts l'any 2009

Al llarg de la seva vida ...?	% dones residents a Barcelona de 18 a 70 anys
L'han violat	0,1
Li han fet tocaments sexuals amb violència	0,1
L'han intentat violar	0,1
L'han amenaçat de mort o de manera greu	0,4
L'han agredit psicològicament, tocaments indesitjats...	0,4
L'han agredit físicament sense armes	0,8

Font: Enquesta de violència masclista a Barcelona. Ajuntament de Barcelona

2. Durant el 2009 les agressions masclistes d'especial gravetat a Barcelona van afectar al 1,7% de les dones residents a la ciutat entre 18 i 70 anys. Això suposa que 9.648 dones van ser objecte d'agressions d'especial gravetat al llarg del 2009, amb el següent detall (dades de l'Enquesta de violència masclista a Barcelona. Edició 2010):

- 4.540 agressions físiques.
- 2.270 agressions psicològiques o tocaments indesitjats.
- 2.270 amenaces de mort.
- 568 intents de violació.
- 568 tocaments sexuals amb violència.
- 568 violacions.

3. Agressions masclistes en l'àmbit de la parella al llarg 2009

Fets patits alguna vegada per part de la seva parella	% dones que han patit poques vegades o més	
	Índex de victimització	Índex de risc
La va agredir d'altres maneres	0,6	1,2
Li va donar alguna bofetada, empenta...	0,5	0,9
La va amenaçar fins al punt d'espantar-la	0,8	1,2
Es va mostrar agressiu amb animals o objectes que ella aprecia	1,0	1,4
La va insultar	2,7	4,7

Font: Enquesta de violència masclista a Barcelona. Ajuntament de Barcelona

3. Durant l'any 2009, el 4,7% de les dones de Barcelona entre 18 i 70 anys, és a dir, 26.675 dones, van rebre insults de la seva parella actual, l'1,2%, 6.810 dones, van estar amenaçades fins el punt d'espantar-les, 0,9%, 5.108, va rebre bufetades o empentes i el 1,2%, 6.810 dones, van ser

agredides d'alguna forma. Aquestes dades mostren l'impacte de la violència masclista en les barcelonines.

4. Percentatge de dones víctimes d'una agressió masclista als espais públics. 2009

Quantes vegades va patir cadascun del següents fets tipus sexista?	Índex de risc
Dones victimitzades que han denunciat els fets	0,4
Víctimes que consideren delictius els fets experimentats	4,3
Víctimes d'impactes psicològics entre 7 i 10 punts (escala 0 -10)	4,4
Percentatge total de dones víctimes d'alguna agressió sexista	16,3
Amenaces que han fet por	2,5
Exhibicionismes sexuals	3,9
Seguiments	4,6
Acostaments excessius, fregaments...	9,6
Comentaris verbals o gestos ofensius	15,0

Font: Enquesta de violència masclista a Barcelona. Ajuntament de Barcelona

4. Més del 16% de les dones han patit agressions masclistes al carrer i 1 de cada 3 afectades procurarà no sortir mai sola al carrer després d'una agressió. El 16,3% de les barcelonines ha patit alguna agressió sexista a l'espai públic durant el 2009 (comentaris verbals o ofensius, acostaments, fregaments, exhibicionisme o amenaces) i un 4,4% es van sentir afectades psicològicament per aquesta agressió. El 4,4% van considerar els fets delictius, però només el 0,4% els van denunciar. Cal tenir en compte que la victimització no masclista, considerada delictiva per les víctimes, va afectar prop del 10% de la població resident a Catalunya de 16 anys i més, amb una distribució entre homes i dones pràcticament equitativa. Això suposa que, en conjunt, tenint en compte els fets delictius masclistes, els actes contra la seguretat personal afecten més les dones i recorda que les agressions masclistes són una part substancial de la victimització considerada delictiva en l'espai públic.

5. Conseqüències de les agressions masclistes a l'espai públic. 2009

Aquest fet que ha patit, ha tingut conseqüències com ara ... ?	% dones que les ha afectat "molt" o "força"
Porta objectes de defensa (sprai...)	9,3
Té més por de sortir	24,9
Procura no sortir mai sola	29,0

Font: Enquesta de violència masclista a Barcelona. Ajuntament de Barcelona

5. Un dels efectes negatius de les agressions masclistes a l'espai públic, incloses les agressions sense rellevància penal, consisteix a incrementar els sentiments d'inseguretat i de por i, per tant, limitar la llibertat de moviment i la qualitat de vida de les dones. Aquest és clarament el cas de les dones que han estat victimitzades, però hi ha dades que permeten parlar d'un efecte induït sobre el conjunt de les dones. Així, el 29% de les dones que han patit una agressió procura no sortir mai sola, el 24,9% té més por de sortir i el 9,3% porta algun objecte de defensa.

6. Incompliments familiars al llarg de l'any 2009

Regidoria de Dona i Drets Civils

L'any passat (2009) aquesta ex parella va pagar sempre la pensió dels fills ?	%
Ha pagat puntualment	57,0
Ha pagat, però tard	4,1
Ha pagat, però menys	20,8
No ha pagat res	18,1

Font: Enquesta de violència masclista a Barcelona. Ajuntament de Barcelona

7. Incompliments familiars. La pensió dels fills. Any 2009

	%
Denúncia	33,6
No denúncia	66,4
TOTAL	100

Font: Enquesta de violència masclista a Barcelona. Ajuntament de Barcelona

6 i 7. Entre les dones separades o divorciades amb fills o filles de l'exparella, el 38,9% dels pares amb obligació de pagar no ho van fer o van pagar menys. El 33,6% d'aquest incompliment va ser denunciat. Aquest fet constitueix, probablement, l'indicador de denúncia més elevat en l'àmbit de la violència masclista.

8. Dones obligades a deixar una feina contra la seva voluntat, tota la vida. Any 2009

Al llarg de tota la seva vida, alguna vegada s'ha vist obligada a deixar una feina contra la seva voluntat perquè...?	% dones que han treballat algun cop per compte d'altre
Acomiadament sexista	5,3
Assetjament sexual	4,8
Pressions de la pròpia parella	3,8
ALTRES pressions privades	10,6
Acomiadaments no sexistes	34,0

Font: Enquesta de violència masclista a Barcelona. Ajuntament de Barcelona

9. Discriminació per raó de sexe a l'àmbit laboral al llarg de 2009

A la feina es va sentir discriminada pel fet de ser dona en....?	% dones que han treballat algun cop per compte d'altre
Altres motius	1,7
Manca de respecte personal	6,1
Discriminació en el tipus de tasca	8,0
Manca de valoració del treball	10,9
En els ascensos	9,3
En els salaris	10,8
Victimes d'episodis de discriminació a la feina	16,5

Font: Enquesta de violència masclista a Barcelona. Ajuntament de Barcelona

8 i 9. El 10,1% de les barcelonines ha perdut la feina al llarg de la vida per agressions masclistes directes. El 10,1% de les dones han perdut la feina a causa d'agressions masclistes directes (4,8% per assetjament sexual i 5,3% per acomiadament sexista, com estar embarassada). A més, les pressions

Regidoria de Dona i Drets Civils

de la pròpia parella (3,8%) o altres pressions familiars o dificultats per harmonitzar la vida laboral i familiar (10,6%) ha fet que un altre 14,4% hagi deixat la feina. Al llarg del 2009, el 16,5% de les barcelonines que treballaven per compte d'altre s'han considerat víctimes d'episodis de discriminació, el 10,8% es consideren subjectivament discriminades en sous i el 9,3% en promoció professional.

5. SERVEIS, RECURSOS I ESPAIS DE PARTICIPACIÓ DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA DE FOMENT DE LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS REAL I EFECTIVA ENTRE DONES I HOMES

5.1 ELS SERVEIS MUNICIPALS ESPECÍFICS

Centre d'Informació i Recursos per a les Dones (CIRD)

Servei municipal que té per objectiu promoure la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes, visualitzar el talent femení i promoure l'empoderament de les dones. El CIRD és, per altra, un espai de trobada, d'intercanvi de sabers i experiències i d'obtenció d'informació i recursos per a les dones, les entitats i les associacions de dones de Barcelona i per a totes les persones i associacions que vulguin treballar des de la perspectiva de gènere.

Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD)

Servei que ofereix informació, orientació i atenció a les dones tant de manera individual, com grupal i comunitària i compten amb un servei d'assessorament jurídic i un altre d'acompanyament psicològic. Tot i que els PIAD no són un servei exclusiu sobre violència masclista, permet detectar-ne casos i derivar-los als serveis corresponents (serveis socials, EAD...). Els PIAD tenen una clara voluntat de proximitat i d'implicació al territori on s'ubiquen, per això n'hi ha 10 PIAD, un per a cada districte de la ciutat.

Equip d'Atenció a les Dones (EAD)

Servei municipal ambulatori format per un equip multidisciplinari (treballadors/es socials, psicòlegs/gues, educador/a, advocat/da i tècnic/a d'inserció laboral), d'atenció específica a les dones i als seus fills i les seves filles que viuen o han viscut situacions de violència masclista per tal d'oferir una atenció integral per treballar els processos de recuperació. L'EAD és el servei que activa l'acolliment d'urgències i de llarga estada.

Servei d'Atenció a Homes per a la promoció de relacions no violentes (SAH)

Servei d'informació, assessorament i tractament adreçat a homes que exerceixen o han exercit qualsevol tipus de maltractament a la seva parella o als seus fills i filles. L'objectiu principal és treballar amb els homes per eliminar o disminuir els maltractaments i aconseguir unes relacions familiars i de parella més respectuoses i igualitàries.

Projecte Canviem-ho. Homes per l'equitat de gènere

Projecte municipal adreçat a tots els homes de la ciutat per implicar-los en l'equitat de gènere per assolir els mateixos drets i deures de les dones i dels homes independentment de les seves diferències amb la voluntat de crear una societat més igualitària i més justa i on els homes puguin desenvolupar-se com a persones en l'àmbit de les relacions afectives tant dins i fora de la família.

Servei d'Atenció a nens i nens que han patit violència en l'àmbit familiar (SAN)

Servei d'assessorament i suport adreçat a les famílies que viuen o han viscut situacions de violència masclista amb atenció tant als infants com a les mares i als pares. S'ofereix un espai d'intervenció psicològica i educativa per a les famílies que vulguin millorar les relacions entre les mares (o els pares) amb els seus fills i les filles.

Centre Municipal d'Acolliment d'Urgències per Violència Masclista (CMAU-VM)

Centre que acull les dones i els seus fills i les seves filles quan la dona ha decidit abandonar de manera immediata la llar on viu amb violència i quan hi ha risc que la persona agressora la pugui localitzar i agredir tant a ella com als seus fills/es. És un servei amb professionals les 24 hores i els 365 dies de l'any. En un període màxim de 15 dies es fa l'exploració de la dona. Les dones s'acollen sempre i quan la zona de risc no sigui la zona on s'ubica el CMAU-VM, en aquest cas els acolliments es realitzen en entitats que disposen de recursos i personal qualificat. El centre compta amb 10 habitacions, amb un total de 27 places (dones i nens/es) com a màxim.

Casa d'Acolliment de Dones de Barcelona

Recurs d'acolliment de llarga estada temporal i de transició que permet les dones treballar la violència viscuda i ofereix un espai d'acolliment i convivència per a les dones i els seus fills/es que han viscut situacions de violència masclista i que no disposen d'una xarxa familiar i/o social de suport o bé no la pot fer servir per qüestions de seguretat. El servei ofereix atenció permanent les 24 hores del dia i tots els dies de l'any.

Altres recursos d'acolliment temporal

- Pis tutelat conveniat amb entitat privada: compta amb 6 habitacions amb una capacitat màxima per a 12 persones. Disposa d'una educadora i d'una direcció.
- Pisos d'acollida en comunitats de veïns: Durant el 2011 el Consorci de Serveis Socials, en conveni amb la Direcció de Dona, va posar en marxa dos pisos cedits per a acolliment pel Patronat Municipal de l'Habitatge. Cada pis té 3 habitacions i 8 places com a màxim.

Abordatge Integral del Treball Sexual (ABITS)

- Servei d'Atenció i Mediació al Carrer (Pla ABITS): servei de proximitat a la via pública adreçat a les dones que exerceixen la prostitució o són víctimes d'explotació sexual. El servei compta amb educadores, agents de salut, treballadora social i psicòloga. S'ofereix informació sobre els serveis socials, els educatius i els sanitaris, i sobre diferents recursos laborals a partir de coordinacions institucionals i amb entitats. El servei posa a disposició de les usuàries el telèfon gratuït d'atenció 900 722 200 atès directament per les educadores en horari de dilluns a divendres de 10:00 h a 20:00h.
- Servei d'acompanyament a les dones en les seves visites als recursos municipals i d'altres.
- Servei d'atenció jurídica.
- Servei d'atenció a les dones en oficina.
- Actuacions de mig i llarg recorregut:
 - Realització de plans de treball individualitzats.
 - Intervenció grupal amb les dones usuàries a través d'activitats d'oci que permeten treballar diversos aspectes socioeducatius i relacionals.
 - Facilitació de dos pisos d'acollida conveniats amb entitat privada per a dones víctimes de tràfic de persones amb finalitat d'explotació sexual.
 - Realització de projectes d'inserció laboral i mercat.

Tallers "Paranys de l'amor"

Tallers **de prevenció de relacions abusives per adolescents i joves** promouen estratègies educatives, preventives i de sensibilització encaminades a incrementar la conscienciació entorn a la presència de la violència en la quotidianitat. Els tallers permeten identificar valors, actituds i comportaments que són indicadors d'abús en les relacions afectives i interpersonalment entre nois i noies. La identificació és un primer element de prevenció que ajuda a evitar la instal·lació i cronificació de les relacions de violència.

Xarxa institucional Circuit Barcelona contra la violència vers les dones:

L'Ajuntament de Barcelona i el Consorci Sanitari de Barcelona impulsen aquest circuit amb la finalitat d'implementar estratègies de coordinació entre diferents àmbits professionals (sanitari, serveis socials, policial, judicial, educatiu, etc.) com a condició bàsica per donar una atenció de qualitat a les dones que estant vivint situacions de violència i considerant la dimensió preventiva.

Xarxa cívica Acord Ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones

Adreçada a les entitats de la ciutat i a les persones a títol individual que es comprometen a col·laborar en l'eradicació de qualsevol forma de violència vers les dones. L'Ajuntament ofereix a través de l'Acord activitats gratuïtes de diferent format per treballar: el concepte de violència masclista i el seu abordatge, els estereotips i els rols de gènere, la prevenció de la violència masclista i de les relacions abusives de parella, els mites i les representacions culturals de la violència, i

l'educació per a la igualtat en les primeres etapes de la vida i la prevenció de la violència masclista des del context educatiu.

5.2 LA PARTICIPACIÓ DE LES DONES DE LA CIUTAT: EL CONSELL MUNICIPAL DE LES DONES I DELS DISTRICTES

El Consell Municipal de les Dones de Barcelona, creat l'any 1994, és l'òrgan de participació de les dones de la ciutat en les polítiques de l'Ajuntament de Barcelona referents a les qüestions del seu interès, especialment les que fan referència a la millora del benestar i de la qualitat de vida d'aquest sector de la ciutadania.

En l'actual organigrama, el Consell depèn directament de la Regidoria de Dona i Drets Civils, la qual cosa comporta que disposa d'una partida pressupostària i una estructura pròpies. El Consell Municipal de les Dones interrelaciona amb altres òrgans de participació municipal, com ara el Grup Dona del Consell Municipal de Benestar Social, el Consell Municipal de l'Habitatge, el Consell Municipal d'Immigració, el Consell Municipal de Joventut, el Consell Municipal de la Gent Gran i el Consell de Ciutat, així com el Consell Nacional de Dones de Catalunya.

El Consell Municipal de les Dones el componen Dones representants d'associacions, federacions, fundacions, sindicats, grups de dones, els grups polítics de la Corporació Municipal, les conselleres i els consellers d'igualtat dels districtes, dues persones representants de cada Consell de dones dels districtes i persones a títol individual.

Les entitats membres del Consell de les Dones de Barcelona es troben detallades a l'annex 1 d'aquest document. Addicionalment, existeix un Consell de Dones a cadascun dels deu districtes en què s'organitza la ciutat a fi i efecte de permetre un treball de proximitat més intens amb les dones i entitats que treballen per la igualtat d'oportunitats entre dones i homes de la ciutat. Cada Consell de Dones de districte té la seva pròpia estructura i autonomia i és presidit per la Conselleria corresponent de Districte.

Les dades de contacte són les següents:

DISTRICTE	ADREÇA
Ciutat Vella	Pl. Bon Succés 3, 08001
Eixample	Aragó 311, 08009
Sants-Montjuïc	Creu Coberta 104, 08014
Les Corts	Pl. Comas 18, 08028
Sarrià-Sant Gervasi	Pl. Consell de la Vila 7, 08034
Gràcia	Pl. Vila de Gràcia 2, 08012
Nou Barris	Av. Pi i Molist 133, 08042
Sant Andreu	Pl. Orfila 1, 08030
Sant Martí	Pl. Valentí Almirall 1, 08018
Horta	Rda. Guinardó 49, 08025

5.3 ALTRES PLANS, PROGRAMES I ESPAIS QUE ABORDEN LA SITUACIÓ DE LES DONES

Pla d'Igualtat d'Igualtat d'Oportunitats de l'Ajuntament de Barcelona

Pla municipal aprovat el 3 de març del 2011, adreçat a treballadors i treballadores municipals i consensuat amb els i les representants dels treballadors i treballadores. Aquest pla va ser elaborat per la Comissió d'Igualtat de l'Ajuntament i té com a objectiu diagnosticar la situació, fer emergir i intervenir en aquells aspectes susceptibles de ser millorables des d'una perspectiva de gènere, a fi d'assolir la plena igualtat d'oportunitats entre homes i dones en l'organització municipal.

El Pla proposa 33 mesures que, entre d'altres aspectes, afavoreixen el ple desenvolupament de la carrera professional de totes les persones que treballen a l'Ajuntament, l'aprofitament de tot el talent de què disposa l'organització, així com la presència equilibrada de dones i homes en tots els àmbits funcionals, nivells de responsabilitat i llocs de treball de la corporació.

La Direcció del Programa de Dona forma part de la Comissió paritària que lidera la implementació de les mesures.

Espai de coordinació interdepartamental per a la transversalitat de la perspectiva de gènere

Espai de coordinació tècnic – política al més alt nivell que programa, i avaluarà les polítiques adreçades a les dones.

Pla LGTB

El Pla LGTB pretén:

- Articular i coordinar les accions que l'Administració municipal adreça al col·lectiu de persones gais, lesbianes, transsexuals i bisexuals de la ciutat.
- Incorporar la perspectiva LGTB a tota l'estructura municipal.
- Implementar un sistema de control i avaluació d'aquestes accions.

El pla va ser elaborat mitjançant un important procés participatiu i inclou un diagnòstic de la situació de les persones LGTB a la nostra ciutat.

En aquest moment s'està realitzant la seva implementació, fent una atenció específica al col·lectiu transexual i visualització de les dones lesbianes, amb projectes desenvolupats des de la Direcció del Programa de Dona.

Estratègia Local del Poble Gitano

Dins de les línies fonamentals de treball de l'Estratègia Local del Poble Gitano, cal remarcar-ne cinc fonamentals: educació, salut, feina, habitatge i igualtat de gènere. En aquesta darrera línia de treball es fomentaran accions des d'una perspectiva de gènere amb l'objectiu final de garantir una societat

Regidoria de Dona i Drets Civils

igualitària, sense cap relació de poder per motiu de sexe i amb les mateixes oportunitats per al desenvolupament de les capacitats de tothom.

Programa Dona i Esport

Programa gestionat per l'Institut Barcelona Esports que té com a objectiu la promoció de la pràctica esportiva entre les dones i la seva visibilització. Es concreta amb una actuació anual amb l'organització de la Setmana Esportiva de les Dones durant el mes de març en la qual s'organitzen activitats esportives, s'entrega el premi Dona i Esport i s'organitza una activitat col·lectiva esportiva per a dones. La Direcció del Programa de Dona forma part de la Comissió per l'organització de la Setmana Esportiva de les Dones.

Escola de Dones Emprenedores de Barcelona Activa

L'Escola de Dones Emprenedores aporta més de 20 anys d'experiència acompanyant a dones emprenedores i empresàries amb assessorament, formació empresarial i xarxes de contactes i té per objectiu garantir la viabilitat i innovació del projecte d'empresa i afavorir la presència de les dones en el món empresarial de la ciutat.

Es tracta d'un programa amb una metodologia altament innovadora, amb formació i possibilitats de crear xarxes de persones.

Serveis Socials

El dispositiu municipal de serveis socials atén a les dones a través dels seus 40 centres de serveis socials, repartits al territori. Son serveis d'atenció generalista que estan adscrits a l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS).

En situacions de violència masclista fan funcions de detecció, exploració i valoració diagnòstic, orientació i tractament llevat que la dona i els seus fills/es, si en té, necessitin de recursos d'acolliment. En aquests casos deriven les persones a l'Equip d'atenció a les Dones.

La Direcció del Programa de Dona coordina la Comissió tècnica de seguiment de la implementació dels criteris organitzatius d'atenció en situacions de violència masclista, formada per, a més de la Direcció del Programa de Dona, l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS) i el Departament de Planificació i Processos. Es va constituir el 26 de març de 2012. Les seves funcions són el seguiment de la implementació dels criteris organitzatius d'atenció en situacions de violència masclista i fer-ne les propostes de millora pertinents, definir i fer el seguiment del Pla plurianual de formació permanent sobre intervenció en situacions de violència masclista adreçat a professionals dels serveis socials i fer el seguiment de la resta de mesures de suport als centres de serveis socials

D'altra banda des del 2005 els serveis socials de l'Ajuntament de Barcelona estan immersos en un procés de millora continua que es concreta, entre d'altres, en la protocol·lització dels següents temes:

- Protocol·lització de la intervenció individualitzada amb dones que viuen o han viscut violència de gènere, 2007.
- Protocol·lització de la intervenció grupal amb dones que pateixen o han patit violència de gènere, 2007.
- Pautes orientatives d'exploració i d'intervenció amb els fills i filles de les dones ateses per situacions de violència de gènere, 2007.
- Criteris orientatius d'intervenció amb dones que pateixen, o es sospita que pateixen, algun trastorn mental, 2007.
- Intervenció amb infants i adolescents en situació de violència masclista des del sistema públic de serveis socials de la ciutat de Barcelona, 2012.

Altres plans i programes que aborden la temàtica de dona i de col·lectius específics de dones i que estan en procés d'elaboració:

- Pla d'Il·luminació i Habitat Urbà
- Pla de Seguretat
- Pla d'Igualtat d'Oportunitats de la Guàrdia Urbana de Barcelona
- Pla Municipal de Cooperació
- Pla Municipal d'Immigració
- Programa Municipal per a la Infància i l'Adolescència
- Programa Municipal per a Famílies. Pla de Famílies
- Programa d'actuació de la Delegació de Salut

6. ESTRUCTURA DEL PLA

A l'inici del document es presenta una perspectiva general del contingut i la planificació del procés de participació. Seguidament, el pla es desenvoluparà amb un contingut estructurat de la següent manera:

S'hi introdueix un apartat sobre el marc normatiu i competencial de les polítiques de gènere, un espectre del ventall legislatiu, amb l'objectiu de situar l'abast d'aquest pla i les polítiques municipals dins el seu context.

A continuació es presenta la situació actual de les dones de Barcelona en els seus diferents àmbits: dades relatives a la població, a l'estructura de les llars, a la coresponsabilitat dins d'aquestes llars i en relació a altres aspectes de la vida de les dones, dades de referència pel que fa a la salut de les dones, al seu nivell de formació, a l'àmbit professional i laboral, i dades sobre les situacions de violència de gènere.

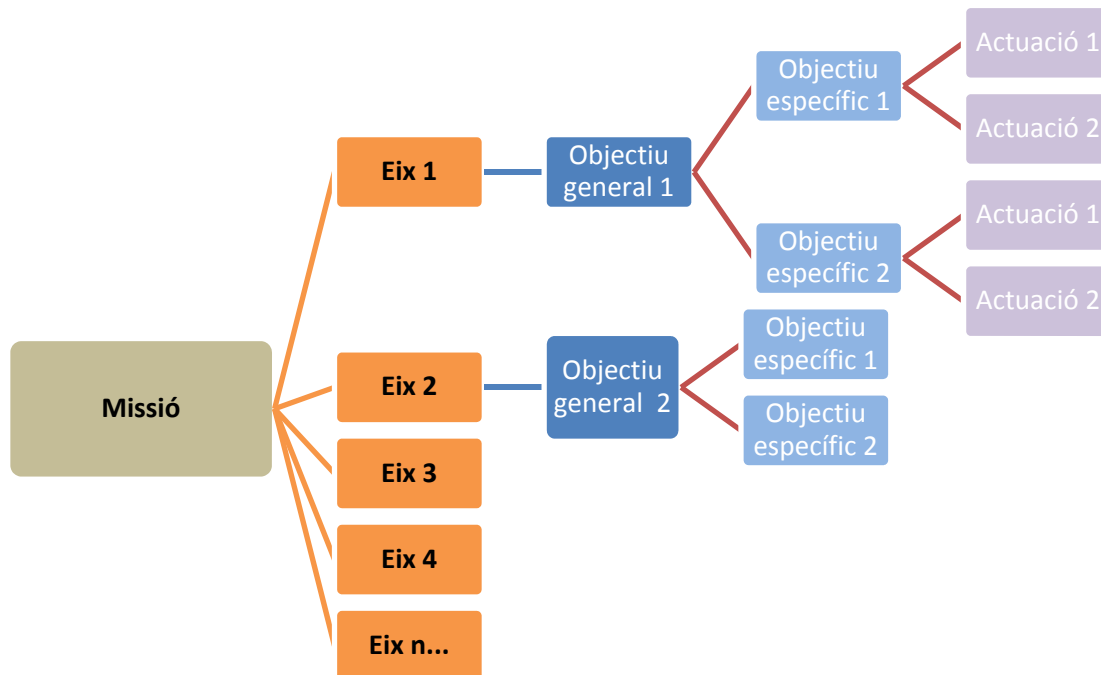
Així mateix, el Pla, fa esment dels diferents serveis municipals adreçats a les dones i d'altres plans ja elaborats o en procés de fer-ho que tenen impacte directe amb la situació de les dones.

Pel que fa al contingut, és a partir de la missió, és a dir, a partir del repte d'assolir la igualtat d'oportunitats efectiva i real de les dones i els homes, que el pla presenta 7 eixos, a partir dels quals se'n deriven objectius, amb les respectives actuacions concretes per a ser desenvolupades en els propers anys. Uns objectius i actuacions que desitgen ser assolits en el període de vigència d'aquest Pla.

- EIX 1: Igualtat d'oportunitats real i efectiva i promoció.**
- EIX 2: Coresponsabilitat com a premissa per avançar econòmicament i social.**
- EIX 3: Participació, apoderament i visibilització en tots els àmbits.**
- EIX 4: Accés i condicions en l'esfera professional.**
- EIX 5: Transversalitat de gènere en les polítiques municipals.**
- EIX 6: Atenció de les situacions de vulnerabilitat.**
- EIX 7: Abordatge integral contra la violència masclista i lluita contra l'explotació sexual.**

Cada eix pretén assolir un objectiu general que es disgrega en diferents objectius específics que al seu torn es concreten en actuacions. L'acompliment de les actuacions farà que es puguin assolir en gran mesura els objectius específics que ens acostaran a l'acompliment de cada objectiu general i per tant s'avançarà de forma que ens puguem acostar a la missió plantejada.

El diagrama que representa aquesta estructura és el següent:

7. MISSIÓ I PRINCIPIS

MISSIÓ:

Fer de Barcelona una ciutat que garanteixi una igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes, on totes les persones puguin desenvolupar les seves capacitats personals i prendre decisions sense les limitacions imposades pels rols tradicionals en funció del sexe, a fi i efecte d'aconseguir una societat sense subordinacions, incloent i integradora.

LA IGUALTAT I LA NO DISCRIMINACIÓ:

- Les actuacions proposades avançaran cap a un nou marc de relació entre dones i homes, més igualitari i basat en el respecte i l'equitat. Es promourà la igualtat respectant la diferència. Aquesta defensa s'estendrà a totes les dones de la ciutat i, en especial, a les que viuen situacions d'especial vulnerabilitat des de la col·laboració i la coordinació amb altres entitats, administracions i institucions que treballin en aquests àmbits. Es considera fonamental la implicació i participació dels homes en les accions que es realitzen cap a la igualtat.
- A més, es promouran els drets i la visibilització dels diferents tipus de dones, qualssevol que siguin les seves circumstàncies personals, familiars, socials i professionals.
- La ciutat de Barcelona ha de ser capdavantera en el disseny i l'aplicació de polítiques de gènere, en el desplegament de serveis, en l'eradicació de la violència masclista, i en definitiva, en avançar cap a la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes.
- Les dones lideren aquest procés de canvi, i ho fan sumant les complicitats i els anhels de totes les persones que desitgen participar-hi, i sensibilitzant tothom amb l'objectiu d'implicar el conjunt de la població en aquesta fita.

APODERAMENT:

- La participació de les dones i de les associacions de dones i d'entitats que treballen per a la igualtat d'oportunitats i l'apoderament de les dones de Barcelona, ha experimentat als darrers anys un significatiu reforçament amb la implementació dels consells municipals (de ciutat i de districtes) com a fòrums de participació. El seu paper no és només d'espai de trobada, sinó també d'aportacions directes, d'intervenció en les mesures polítiques i de corretja de transmissió a tota la ciutadania de les accions que han de contribuir a la consecució dels drets de les dones.
- Sovint els sabers, talents i capacitats de les dones han estat ignorats i menystinguts i cal, sobretot des de l'Ajuntament, posar en valor aquestes aportacions.
- Les dones que viuen a Barcelona són cada cop més diverses, i la transformació demogràfica, social, econòmica i cultural, fa més evidents aquestes diferències, que cal reconèixer i fer visibles per tal que puguin ser reconegudes, i que permetin contribuir de manera activa a la construcció d'una ciutat cohesionada, on la pluralitat sigui un valor que ens permeti créixer individualment i col·lectiva.

PROMOCIÓ DEL TALENT FEMENÍ:

- El pes demogràfic de les dones, l'elevat nivell de formació i la seva vital aportació a l'economia, no només no té prou visibilitat sinó que l'entorn social i les seves subtils formes de discriminació, vinculades a prejudicis i estereotips de gènere, són una trava per al ple aprofitament del talent femení.
- Ja sigui per causa de la feminització de certs treballs considerats de baix perfil i de baixa remuneració, o bé per la impossibilitat de compatibilitzar la vida professional i la personal, moltes dones es troben entrampades entre un terra enganxós i un sostre de vidre que els impedeixen desplegar plenament les seves capacitats.
- L'impuls a l'accés de les dones al món laboral i professional en igualtat de tracte i oportunitats que els homes, el foment de l'emprenedoria i de l'autoocupació de les dones, el suport a noves formes d'organització del treball i l'ús de les tecnologies de la informació han de ser uns dels eixos principals de treballar que contribuiran a assolir la igualtat.
- El lideratge i el talent femení són elements necessaris per al desenvolupament de l'economia i per millorar la maduresa de la nostra societat.

TRANSVERSALITAT:

- Cap política pública no és neutral, qualsevol política pública afecta d'alguna manera la situació de les dones i la relació d'elles amb els homes. S'ha de formar i sensibilitzar per a què la perspectiva de gènere sigui una eina habitual en els plans, els programes, les actuacions, els pressupostos i les avaluacions dels sectors i dels districtes municipals. El terme transversalitat de gènere fa referència a una estratègia de les polítiques d'igualtat entre dones i homes.
- Segons el grup d'expertes i experts del Consell d'Europa, la transversalitat de gènere és l'organització (reorganització), la millora, el desenvolupament i l'avaluació dels processos polítics, de manera que una perspectiva d'igualtat entre dones i homes s'incorpori a totes les polítiques, en tots els nivells i en totes les etapes, pels actors normalment involucrats en l'adopció de mesures polítiques". Cal, doncs, incloure, a totes les propostes polítiques, la perspectiva de gènere per saber com impacta cada actuació en els homes i en les dones, per així anar corregint els desequilibris existents.

LLIBERTAT:

- Es defensarà el dret de les dones a decidir sobre la seva pròpia vida en tots els àmbits en el quals desenvolupen la seva activitat com a persones i com a ciutadanes actives, ja sigui des de les vessants privades com les públiques, i es potenciarà la seva visibilització i valoració social.
- Cal que les dones puguin participar lliurement en la construcció d'un projecte individual i col·lectiu sense cap condicionant, i fent visible la seva realitat en molts espais on les dones tenen poca presència, per tal que esdevinguin gestores no només de l'àmbit privat sinó de l'esfera pública en igualtat de condicions que els homes. Cal, doncs, facilitar aquest procés d'incorporació per anar avançant cap a una societat més democràtica i lliure.

FOMENT DE L'EXCEL·LÈNCIA:

- L'excel·lència, en sentit propi, significa "qualitat superior" i també "qualificació màxima", és a dir, "qualitat que sobrepassa (excel·leix) tots els altres, que es distingeix per la seva superioritat" i també "que es converteix en referent de molts altres".

Regidoria de Dona i Drets Civils

- Les polítiques de gènere de la ciutat aspiren a visibilitzar les dones de Barcelona que excel·leixen, qualsevol que sigui el seu àmbit, per tal que siguin un punt de referència per a les altres dones i també per als homes, i una font de coneixements i sabiesa útils i reconeguts per part de tota la societat.

PARTICIPACIÓ I IMPLICACIÓ DELS HOMES:

- Es fomentarà la participació activa dels homes en les actuacions destinades a assolir la igualtat d'oportunitats, en tant que actors imprescindibles per avançar en el canvi de la societat.
- El repte de la igualtat de gènere ha estat principalment liderat per dones i per un seguit de moviments socials que, conjuntament amb les diferents mesures i polítiques públiques que s'han implementat al llarg dels darrers anys, ens han permès avançar en aquest camp. No obstant, els homes han d'estar necessàriament involucrats en els avenços cap a la igualtat de gènere, per responsabilitat i per respecte cap a les dones, i una de les estratègies rau en la inclusió dels homes en les polítiques públiques d'igualtat de gènere.
- Les desigualtats de gènere estan inserides dins una estructura multidimensional de relacions entre homes i dones, que van des de la vida quotidiana i les conductes personals fins a l'economia, per tant cal un canvi institucional així com un canvi cultural.

ATENCIÓ A LA VULNERABILITAT:

- Cal fer especial atenció a les dones que es troben, per diferents causes o circumstàncies, en situació d'especial vulnerabilitat.
- S'ha de tenir en compte que en el moment actual de crisi financera, la feminització de la pobresa és una realitat existent que està incrementant, i les dones estan més en risc de caure en l'exclusió social. Cal tenir en compte aquesta realitat i donar resposta des de les institucions públiques per a fer-hi front, des de diferents àmbits i de manera coordinada.
- Afrontar la vulnerabilitat de les dones i apostar per la inclusió social, assegura que totes les persones tenen les oportunitats i els recursos necessaris per a participar plenament i igualitària en la vida econòmica, social i política i per a gaudir d'unes condicions de vida normals. Una societat inclusiva, per tant, disposarà i habilitarà mecanismes per a assegurar la garantia dels Drets Humans, la dignitat i la ciutadania activa de totes les persones que la componen.

ABORDATGE DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA I LA LLUITA CONTRA L'EXPLOTACIÓ SEXUAL:

- La Llei Catalana del dret de les dones a l'eradicació de la violència masclista¹ utilitza l'expressió violència masclista perquè el masclisme és el concepte que de forma més general defineix les conductes de domini, control i abús de poder dels homes sobre les dones i que, alhora, ha imposat un model de masculinitat que encara és valorat per una part de la societat com a superior. La violència contra les dones és l'expressió més greu i devastadora d'aquesta cultura, que no només destrueix vides, sinó que impedeix el desenvolupament dels drets, la igualtat d'oportunitats i les llibertats de les dones.
- És una de les xacres socials que més afecta les dones, vulnera els drets humans i constitueix una de les principals barreres per a què les dones puguin assolir la plena ciutadania, autonomia i llibertat.
- Les actuacions endegades sobre l'eradicació de la violència masclista es basaran en la coordinació i la cooperació entre els àmbits socials, sanitari, policial, judicial, educatiu i associatiu en relació a la prevenció i l'atenció a les dones que viuen o han viscut violència masclista i es treballarà per a la visibilització de la violència masclista vers les dones, els infants, els i les adolescents i altres persones impactades que pertanyin a l'entorn proper de la dona.
- D'altra banda, es posa especial èmfasi en donar a conèixer què és l'explotació sexual i el tràfic de persones amb aquesta finalitat, així com en oferir a les dones el suport necessari per a sortir d'aquestes situacions, ja sigui des d'un treball d'acompanyament en el seu procés d'inserció a d'altres ocupacions, ja sigui en els casos en què les dones estiguin disposades a iniciar un procediment judicial contra proxenetes i xarxes d'explotació.

¹ Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a l'eradicació de la violència masclista

IMPACTE I EFICIÈNCIA:

- Les polítiques públiques s'han de basar en dades fiables i informació sobre els resultats de la seva aplicació, així com ser avaluades i valorar el seu impacte.
- L'increment de recursos de les polítiques de gènere a Barcelona ha de ser contrastat amb els resultats reals obtinguts a partir d'aquest increment, a través d'avaluacions d'impacte.
- Les avaluacions tracten, precisament, de determinar la capacitat que tenen les idees potencialment bones per solucionar els problemes.
- Però l'avaluació de les polítiques no s'ha de centrar només en els recursos que el programa utilitza o en allò que el programa fa. Una avaluació d'impacte no només tracta de saber si un problema millora o empitjora, sinó si la intervenció pública hi ha tingut alguna cosa a veure. Es tracta, en resum, d'establir si es pot atribuir o no a la intervenció pública (i en quina mesura) la causa d'un canvi de context.

8. EIXOS DEL PLA**EIX 1. IGUALTAT D'OPORTUNITATS REAL I EFECTIVA I PROMOCIÓ****Objectiu general de l'Eix 1:**

Avançar cap a un nou marc de relació entre dones i homes més igualitari i basat en el respecte i el reconeixement.

Objectiu específic 1	Donar suport a les actuacions que impulsin el principi d'igualtat d'oportunitats real i efectiva i de tracte de dones i homes.
Actuació 1.1	Realització i difusió d'informació, assessorament i recursos que afavoreixin la implementació d'accions per a la igualtat d'oportunitats real i efectiva i que sensibilitzin a la societat.
Actuació 1.2	Elaboració i difusió d'informació, assessorament i recursos que afavoreixin la implementació d'accions per a la igualtat d'oportunitats real i efectiva i que sensibilitzin a entitats i altres administracions.
Actuació 1.3	Impuls de campanyes per a joves per tal de fomentar professions amb poca presència femenina, així com promoure la presència de les dones en els sectors on estan subrepresentades a través de la formació.
Actuació 1.4	Promoció de seleccions de personal amb perspectiva de gènere i/o tenint en compte la paritat entre dones i homes.
Actuació 1.5	Col·laboració amb la Síndica de Greuges de la ciutat per tal que incorpori la perspectiva de gènere a les seves actuacions i estudis.
Objectiu específic 2	Disposar d'eines que permetin un coneixement més acurat de la realitat de les dones de Barcelona.
Actuació 2.1	Elaboració d'indicadors no androcèntrics que permetin fer el seguiment i l'avaluació de totes les actuacions municipals.
Actuació 2.2	Estudi de l'impacte de la crisi econòmica en les dones, a partir de les diverses situacions socials, econòmiques, laborals, culturals i familiars d'aquestes.
Actuació 2.3	Anàlisi de la interseccionalitat entre gènere, origen i renda en relació a la manera com se situen les dones tant en el mercat laboral formal com en l'informal, així com elaboració d'estudis que permetin recollir la realitat completa dels temps i feines de les dones i incorporar-hi informació sobre el grau de benestar.
Actuació 2.4	Realització de recerques aplicades i estudis que permetin conèixer i prevenir la violència des d'una vessant científica.
Actuació 2.5	Anàlisi dels casos de dones que denuncien i retiren la denuncia, mirant de trobar patrons de comportaments, entendre i prevenir les situacions.
Actuació 2.6	Investigació de les causes de la reincidència de maltractaments en joves i parelles del mateix sexe.
Actuació 2.7	Elaboració d'estudis i recerques aplicades per tal d'aprofundir en el coneixement de la realitat de l'exercici de la prostitució, conèixer les

causes socials, culturals i psicològiques i l'evolució i l'impacte d'aquesta activitat en la ciutat i les diferents mesures per abordar-la.

Objectiu específic 3

Interpel·lar els homes en la construcció d'una societat més igualitària.

Actuació 3.1

Realització d'un estudi sobre la sensibilitat i actituds dels homes de Barcelona en temes d'igualtat entre dones i homes.

Actuació 3.2

Difusió de dades estadístiques confrontades que mostrin l'actual desequilibri entre els sexes pel que fa a la realització del treball familiar, domèstic i de cura.

Actuació 3.3

Impuls de les iniciatives i serveis municipals que fomenten aquestes estratègies.

Actuació 3.4

Implicació dels pares en el procés prepart i postpart, col·laborant i respectant alhora el dret de les mares a gaudir de la seva maternitat, tot col·laborant amb el Departament de Salut.

Actuació 3.5

Col·laboració amb entitats, centres educatius, punts d'informació juvenil i altres equipaments, així com amb les entitats d'homes en les seves actuacions de foment de la igualtat entre els sexes.

Objectiu específic 4

Potenciar la introducció en els plans de formació de les empreses de la igualtat d'oportunitats efectiva i real.

Actuació 4.1

Oferiment d'assessorament i eines a la pròpia organització municipal, les empreses i les entitats que treballin la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.

Actuació 4.2

Sensibilització a les empreses dels beneficis que comporta per a elles l'existència, en el seu si, de plans d'igualtat entre dones i homes i la presència de dones en els àmbits de decisió per tal d'afavorir la incorporació, la permanència i el desenvolupament de la carrera professional de les persones, amb l'obtenció d'una participació equilibrada entre dones i homes en tots els llocs de treball i en tots els nivells de responsabilitat i decisió.

Actuació 4.3

Suport i incentius a totes aquelles empreses reconegudes com a familiarment responsables, que facilitin la conciliació als seus treballadors i treballadores.

Objectiu específic 5

Promoure el tractament no sexista de les dones en els mitjans de comunicació i en la publicitat i vetllar per una imatge digna.

Actuació 5.1

Coordinació amb el departament de Comunicació central per promoure l'ús d'un llenguatge no sexista ni androcèntric en totes les publicacions de l'Ajuntament de Barcelona i en els suports municipals, així com garantir que tots els mitjans de difusió de l'Ajuntament transmetin el principi d'igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes i reconeguin les aportacions de les dones a la ciutat.

Actuació 5.2

Elaboració de mecanismes per denunciar els anuncis sexistes als mitjans de comunicació.

Actuació 5.3

Difusió a mitjans de comunicació de les recomanacions per l'abordatge de les notícies relacionades amb violència masclista als mitjans de comunicació.

Actuació 5.4 Disseny de recomanacions per l'abordatge de les notícies relacionades amb prostitució als mitjans de comunicació.

Objectiu específic 6 **Promoure l'educació no sexista i la coeducació en l'àmbit educatiu, escolar, en el lleure a través de la difusió de models culturals i socials més igualitaris, en tant que acció educadora que valora indistintament l'experiència, les aptituds i l'aportació social i cultural de les dones i les homes en igualtat de drets i sense estereotips.**

Actuació 6.1 Disseny d'un programa per a una xarxa d'escoles que promoguin la igualtat i la no discriminació, conjuntament amb la Direcció de Drets Civils, per a l'etapa de l'educació obligatòria dels 6 als 16 anys, implicant tots els actors (AMPES, alumnat i professorat) i que faci especial incidència en els efectes dels estereotips de gènere en les primeres etapes de la infància, els quals poden condicionar les manifestacions de violència masclista i també les sortides professionals. El projecte s'iniciarà a les escoles públiques, si bé es pretén arribar a mig termini a totes les escoles de la ciutat.

Actuació 6.2 Realització d'estratègies per al treball en xarxa entre institucions, entitats, persones expertes i grups de recerca per tal de recollir la informació sobre experiències de coeducació i aplicar-la als continguts del projecte de la xarxa d'escoles per a la igualtat i la no discriminació.

Actuació 6.3 Oferiment de formació en perspectiva de gènere i coeducació al personal municipal que intervé en l'àmbit educatiu per tal de promoure la coeducació en la pràctica educativa.

Actuació 6.4 Vetllar per tal que els centres educatius designin en els seus Consells Escolars la persona referent i/o responsable de la igualtat real i efectiva entre dones i homes, d'acord amb la legislació vigent tot facilitant-ne la formació.

Actuació 6.5 Promoure la formació en igualtat d'oportunitats entre dones i homes a les famílies de les AMPA.

Actuació 6.6 Realització de programes per una millor educació afectivo-sexual en els dos sexes i programes que integren la sexualitat amb persones amb discapacitat.

Actuació 6.7 Difusió de jocs no sexistes i no violents.

Actuació 6.8 Incorporació de la figura de la Patge Estel a les cavalcades de tots els districtes de la ciutat.

Objectiu específic 7 **Promoure la salut entre les dones de la ciutat.**

Actuació 7.1 Coordinació del programa de cribratge de càncer de mama, amb els agents implicats, per reduir els casos greus i la mortalitat per càncer de

	mama.
Actuació 7.2	Manteniment i impuls del programes de salut comunitària amb la prioritització dels problemes de salut de les persones de comunitat amb anàlisi des de la perspectiva de gènere.
Actuació 7.3	Impuls del Programa d'educació per la salut a l'escola, adreçat a estudiants de secundària, s'ampliarà des de 3er d'ESO fins a 2on de batxillerat o de cicles formatius, "Parlem-ne no et tallis" on també s'incorporarà l'atenció a la diversitat sexual. Es realitzarà coordinadament amb el Departament de Salut i Ensenyament.
Actuació 7.4	Difusió dels recursos existents a la ciutat especialitzats en atenció a la salut sexual i reproductiva i al reconeixement del drets al propi cos, especialment entre dones adolescents i joves per a què coneguin recursos de la ciutat especialitzats. Centre Jove d'atenció i sexualitat (CEJAS), tardes joves dels centres de Planificació familiar (ASSIR).
Actuació 7.5	Implantació del programa SIRIAN, de consulta individual sobre contracepció.
Actuació 7.6	Realització del projecte de recerca sobre el paper de la sexualitat en l'envelliment actiu i saludable: "Evidència i intervencions efectives" que ha estat finançat per Recercaixa.
Actuació 7.7	Millora de la capacitat d'orientació i eficàcia de les respostes de suport a les famílies cuidadores a partir de la xarxa de suport a famílies cuidadores de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva.
Actuació 7.8	Impuls de la mirada de gènere des de la Salut Laboral. Premi Ignasi Fina 2012 a treballs que prioritàriament s'orientin a salut i gènere.
Actuació 7.9	Impuls del programa Activa't als parcs (ASPB, IBE,CSB) adreçat a persones grans per la pràctica a adaptada de l'exercici físic.
Actuació 7.10	Elaboració de material sobre protecció de la salut específic per a persones grans conjuntament amb el Consell del Col·legi de Farmacéutics i l'Agència Catalana de Seguretat alimentària , l'ASPB amb la participació del Consell Assessor de la Gent Gran.
Actuació 7.11	Incorporació de la dimensió de cura informal de les dones, sobre tot les grans en les quatre experiències pilot a la ciutat per abordar de manera integral l'envelliment actiu i saludables. Realització conjunta serveis sanitaris, socials, de promoció de la salut i entitats de l'entorn comunitari.

Actuació 7.12	Elaboració de material, conjuntament amb les oficines de farmàcia, sobre consells per la protecció de la salut.
Actuació 7.13	Publicació d'articles de recerca i informes sobre les desigualtats de gènere en la salut a Barcelona.

EIX 2. CORESPONSABILITAT COM A PREMISSA PER UNA IGUALTAT D'OPORTUNITATS EFECTIVA I REAL

Objectiu general de l'Eix 2:

Garantir que la coresponsabilitat i la reorganització del temps i els treballs siguin totalment assumits com una necessitat de la societat, mitjançant el treball conjunt amb entitats, institucions i empreses.

Objectiu específic 1	Dur a terme estratègies de sensibilització per tal de fomentar la promoció de la coresponsabilitat en tots els àmbits, en col·laboració amb altres departaments, administracions i societat civil.
Actuació 1.1	Realització de campanyes de sensibilització per fomentar la promoció de la coresponsabilitat, tot buscant la implicació de diferents actors socials.
Actuació 1.2	Realització d'accions per al reconeixement del valor que té la cura i l'atenció als més vulnerables.
Actuació 1.3	Reforçament del programa "Canviem-ho" com a iniciativa que treballa per un canvi de posicionament dels homes en relació a l'assumpció de responsabilitats en l'àmbit familiar.
Actuació 1.4	Disseny d'estratègies d'informació, formació, l'adquisició i l'ús de bones pràctiques i habilitats que ajudin les persones, especialment infants, adolescents i joves, a donar valor a la coresponsabilitat.
Actuació 1.5	Elaboració de recursos pedagògics, dins dels materials i eines que s'inclouran en el projecte de la xarxa d'escoles per la igualtat i la no discriminació, que donin suport al treball de sensibilització que duen a terme professionals i entitats de la ciutat.
Objectiu específic 2	Promoure mesures i serveis que facilitin la conciliació i la coresponsabilitat.
Actuació 2.1	Incidència en els horaris dels serveis per tal que siguin més accessibles i donin resposta a les necessitats de la vida quotidiana de les persones.
Actuació 2.2	Col·laboració en l'elaboració del Pacte del Temps que s'impulsa des de la Direcció de Temps i Qualitat de Vida per aconseguir una distribució igualitària entre les dones i els homes i un bon encaix

	entre els horaris de la ciutat i la vida quotidiana de les persones.
Actuació 2.3	Recolzament i participació en les actuacions que es promoguin des de la Xarxa NUST, juntament amb la Direcció de Temps i Qualitat de Vida, per tal de visualitzar i potenciar bones pràctiques que facilitin una major eficiència en l'ús del temps, tot facilitant la conciliació i la coresponsabilitat dins les unitats de convivència.
Actuació 2.4	Suport i incidència, en l'àmbit empresarial, a mesures de flexibilitat configurades segons les necessitats de les persones i difusió dels beneficis d'un millor equilibri entre els temps laborals, familiars i personals.
Actuació 2.5	Valoració conjuntament amb la Xarxa NUST, de la incidència de les polítiques de conciliació en els recorreguts professionals de les dones
Actuació 2.6	Realització d'estratègies per aconseguir que Barcelona disposi de les places necessàries dins la xarxa pública d'escoles bressol, enteses com a recurs que facilita i permet la conciliació entre la vida laboral i familiar de les persones.

EIX 3. PARTICIPACIÓ, APODERAMENT I PRESENCIA EN TOTS ELS ÀMBITS

Objectiu general de l'Eix 3:

Fomentar la participació i presència de les dones en tots els àmbits per tal que puguin fer efectius els seus drets, tant a nivell privat com públic, tot potenciant el seu apoderament i la visualització i valoració social de les seves aportacions.

Objectiu específic 1	Potenciar i visibilitzar les aportacions de les dones en el progrés de la societat i així aconseguir una ciutat més justa i igualitària.
Actuació 1.1	Celebració d'actes commemoratius que visualitzin el paper de les dones a la societat (8 de març i altres esdeveniments).
Actuació 1.2	Difusió de les aportacions de les dones en els camps de la ciència, la cultura i les arts, la política i el pensament.
Actuació 1.3	Realització d'estratègies coordinades amb les biblioteques, centres cívics i escoles de persones adultes per tal d'aplicar la perspectiva de gènere en les seves actuacions.
Actuació 1.4	Recuperar la història de les dones dels barris de la ciutat, amb la implicació de les entitats de dones.
Objectiu específic 2	Visualitzar i potenciar el paper de les dones en els diferents sectors socials, l'esport, la producció artística, la recerca i la universitat, l'empresa i la política.
Actuació 2.1	Visualització i reconeixement de les dones que excel·leixin en l'àmbit professional i en els seus sectors de referència.
Actuació 2.2	Impuls d'accions de visualització i promoció de les dones en els camps de l'esport, la cultura i les arts, la recerca i la universitat, l'empresa, la política i el tercer sector social.
Actuació 2.3	Aplicació de la perspectiva de gènere als esports, inclosos els minoritaris.
Actuació 2.4	Denúncia de les pràctiques discriminatòries vers les dones en el món de l'esport i les accions que les converteixen en subjectes passius.
Objectiu específic 3	Dinamitzar i potenciar el Consell Municipal de Dones (de ciutat i dels 10 districtes) com a organisme de participació i consulta de grups i entitats de dones de la ciutat.
Actuació 3.1	Impuls a la participació d'una representant del Consell de les Dones a tots els organismes consultius de l'Ajuntament de Barcelona.
Actuació 3.2	Creació d'espais de formació i d'intercanvi d'experiències dins el marc del Consell, així com foment d'iniciatives i actuacions que permetin afavorir el treball en xarxa entre les entitats del Consell.

Regidoria de Dona i Drets Civils

Actuació 3.3	Impuls d'estratègies d'intercanvi d'experiències entre els grups i entitats de dones de Barcelona que treballen per la igualtat per tal d'incentivar el treball en xarxa.
Actuació 3.4	Ampliació de la representativitat del Consell de Dones fomentant la incorporació de noves entitats i persones compromeses amb el foment de la igualtat.
Actuació 3.5	Increment de la visualització de les decisions del Consell de les Dones, fent arribar les seves aportacions a altres òrgans de participació.
Actuació 3.6	Impuls i recomanacions per a una presència paritària de dones i homes al Consell de Ciutat i als altres Consells.
Actuació 3.7	Vinculació i retroalimentació entre el CMD i els Consells de Dona dels Districtes estiguin més vinculats, per tal de fer-los més efectius.
Actuació 3.8	Seguir donant suport a les iniciatives de les entitats, fomentant la seva visibilitat a través de la convocatòria de subvencions anual.

Objectiu específic 4	Donar visibilitat i impulsar la participació i presència de les dones en la vida de la ciutat, qualssevol que siguin les seves circumstàncies personals i familiars.
-----------------------------	---

Actuació 4.1	Impuls a la presència de les dones en les institucions i organismes de presa de decisions de la societat civil.
Actuació 4.2	Reforçament tots els lideratges femenins en tots els àmbits i, especialment, de les dones joves.
Actuació 4.3	Impuls a la participació de les dones grans, en coordinació amb la Comissionada de Gent Gran.
Actuació 4.4	Impuls a la participació de les dones joves conjuntament amb la Regidoria d'Adolescència i Joventut.
Actuació 4.5	Impuls a la participació de les dones en risc d'exclusió social, en el marc del Pla d'Inclusió.
Actuació 4.6	Impuls a la participació de les dones amb discapacitats i dones amb estats de salut diversos, conjuntament amb la Regidoria d'Infància, Família, Usos del Temps i Discapacitats.
Actuació 4.7	Impuls a la participació de les associacions de migrades i de dones d'altres cultures, conjuntament amb el Consell d'Immigració i el Comissionat d'Immigració.
Actuació 4.8	Impuls a la participació de dones amb diferents opcions sexuals, transgènere i transsexuals.

Objectiu específic 5	Enfortir el paper de les dones en l'imaginari col·lectiu, tant a nivell nacional com internacional.
-----------------------------	--

Actuació 5.1	Impuls a la representació paritària de dones i homes en tots els organismes municipals, excepte en aquells òrgans o reconeixements que vagin adreçats a la promoció d'un sector poblacional específic, cas en el qual els membres d'aquest sector seran majoritaris.
Actuació 5.2	Realització d'accions que mostrin l'existència del sostre de vidre i les

	barreres professionals de les dones treballadores, mitjançant la col·laboració amb entitats i empreses.
Actuació 5.3	Promoció de la paritat en les manifestacions artístiques i culturals que es programen des de l'Ajuntament de Barcelona, i visibilització de les activitats i produccions de les dones del món cultural.
Actuació 5.4	Impuls d'estratègies per aconseguir incrementar la participació de les dones en la pràctica esportiva i visualitzar i augmentar el prestigi de les esportistes d'elit.
Actuació 5.5	Recolzament a les xarxes de dones emprenedores per millorar la seva visibilitat i reconeixement.
Actuació 5.6	Increment de la presència de les dones a carrers, places i equipaments públics.
Actuació 5.7	Augment del nombre d'escultures urbanes que reconeixen les dones a carrers i places de la ciutat per fer-les més presents als barris i a la vida quotidiana.
Actuació 5.8	Increment de la visualització, en la memòria històrica de la ciutat, del paper que han tingut les barcelonines.
Actuació 5.9	Planificació d'espais de trobada de dones autòctones amb immigrades comptant amb l'experiència i coneixements d'aquestes.
Actuació 5.10	Impuls i recolzament de l'aprenentatge del català mitjançant les parelles lingüístiques i altres iniciatives com a eina de cohesió i interrelació entre dones autòctones i immigrants, tot vetllant pel coneixement dels drets i els ordenaments jurídics de la ciutat i el seu context territorial.
Actuació 5.11	Impuls d'iniciatives d'àmbit internacional, en especial d'aquelles que impliquin la realització de projectes i el desenvolupament de xarxes de persones i organitzacions que treballin per l'apoderament i l'autonomia de les dones.
Objectiu específic 6	Vetllar per tal que el Pla Estratègic de l'Esport de la ciutat tingui en compte i potencii la presència de les dones.
Actuació 6.1	Anàlisi de la segregació horitzontal i vertical existent a federacions i clubs esportius.
Actuació 6.2	Suport a les dones en tots els àmbits de l'esport, especialment en els mitjans de comunicació.
Actuació 6.3	Impuls a la presència femenina en l'esport competitiu .
Actuació 6.4	Increment de la pràctica esportiva entre les dones i les nenes.

EIX 4. ACCÉS I CONDICIONS EN L'ESFERA PROFESSIONAL

Objectiu general de l'Eix 4:

Impulsar l'accés de les dones al món laboral i professional en igualtat de tracte i oportunitats que els homes, tot fomentant l'emprenedoria, l'autoocupació i noves formes d'organització del treball i l'ús generalitzat de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Objectiu específic 1	Impulsar l'accés de les dones al món laboral i professional en igualtat de tracte i oportunitats que els homes, tot potenciant la presència femenina a llocs de responsabilitat.
Actuació 1.1	Sensibilització del teixit empresarial sobre la segregació horitzontal i vertical de les dones al mercat de treball, per tal de garantir la presència de dones en aquest mercat, així com sensibilització dels agents socials i econòmics vers una cultura d'empresa que promogui la igualtat d'oportunitats, de tracte, la paritat entre sexes i la no discriminació.
Actuació 1.2	Foment a la creació de Plans d'Igualtat a les empreses de Barcelona per tal de potenciar l'equiparació real de dones i homes al si de les organitzacions empresarials i així superar el desequilibri existent entre els sexes.
Actuació 1.3	Anàlisi de l'impacte específic de la crisi econòmica en l'ocupació de les dones i impuls de polítiques d'ocupació que tinguin en compte aquests condicionants, per tal de superar-los.
Actuació 1.4	Impuls per a què l'administració municipal, en les bases reguladores de les subvencions o contractes que tinguin com a beneficiàries empreses amb una plantilla igual o superior a vint-i-cinc persones, inclogui l'obligació de disposar d'un Pla d'Igualtat en el qual cal que s'indiqui els mitjans que utilitzen per prevenir i detectar l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe en llurs centres de treball.
Objectiu específic 2	Donar suport a les dones que ocupin càrrecs directius i promoure que les dones tinguin presència en càrrecs de responsabilitat per evitar la pèrdua de talent femení.
Actuació 2.1	Donar a conèixer els estudis que mostrin i quantifiquin la pèrdua de talent femení per a la societat i les seves causes.
Actuació 2.2	Visualització del talent de les dones i de les traves que provoquen que moltes dones no puguin arribar a demostrar-lo.
Objectiu específic 3	Millorar la informació, els serveis i els recursos d'ocupació, autoocupació i formació laboral per a les dones i, en especial, per als col·lectius en situació d'especial vulnerabilitat, en col·laboració amb d'altres àrees, administracions i societat civil.
Actuació 3.1	Realització d'accions de sensibilització relacionades amb la igualtat d'oportunitats de les dones al treball remunerat.
Actuació 3.2	Desenvolupament d'iniciatives que fomentin l'emprenedoria

- femenina i impulsin la seva autoocupació, tot recolzant noves formes d'organització i el treball en xarxa entre emprenedores.
- Actuació 3.3 Recolzament a les dones emprenedores mitjançant assessoraments i informant de les possibilitats d'accedir a crèdits.
- Actuació 3.4 Potenciació de la formació laboral a dones en atur, tot creant nous nínxols d'ocupació, creant programes específics per a l'ocupació de les dones amb l'objectiu de permetre'n l'accés, la presència i la permanència, així com programes d'acompanyament a la inserció i formació per a col·lectius de dones amb baixos índex d'ocupabilitat o per dones en atur.
- Actuació 3.5 Impuls per a què tant l'administració municipal com les empreses avancin en la promoció de les noves formes de treball basades en l'aprofitament de les TIC i el foment de l'ús de les TICs per part de les dones.
- Actuació 3.6 Suport als programes que facilitin l'accés de les joves al mercat laboral en col·laboració amb la Regidoria d'Adolescència i Joventut, en especial a aquells estudis on les dones no són presents tradicionalment, així com participar en la incorporació de la perspectiva de gènere en el Consell de la Formació Professional de Barcelona.
- Actuació 3.7 Creació de recursos i accions de sensibilització i de comunicació que afavoreixin l'ocupació de les dones que es trobin en situacions d'especial vulnerabilitat (amb discapacitat, en situacions de violència masclista, que exerceixen la prostitució i es volen integrar al mercat de treball normalitzat, ètnies minoritàries, majors de 50 anys...).
- Actuació 3.8 Impuls a les actuacions que implementin estratègies formatives i d'orientació laboral impulsades per a dones.

EIX 5. TRANSVERSALITAT DE GÈNERE EN LES POLÍTIQUES MUNICIPALS

Objectiu general de l'Eix 5:

Aconseguir que la visió de gènere estigui present de manera transversal en l'actuació del govern i en totes les polítiques i actuacions municipals.

Objectiu específic 1	Crear espais de treball i eines adequades per la planificació, gestió i avaluació de les polítiques des de la perspectiva de gènere, tot integrant de forma transversal l'enfocament de gènere a totes les àrees municipals i institucions ciutadanes.
Actuació 1.1	Consolidació d'un espai de coordinació interdepartamental per a la transversalitat de la perspectiva de gènere.
Actuació 1.2	Desagregació per sexe de les dades estadístiques, les enquestes, les recerques i els informes publicats per l'Ajuntament.
Actuació 1.3	Realització d'un estudi sobre com implementar els pressupostos de gènere a l'Ajuntament.
Actuació 1.4	Aprofundiment en la cooperació i col·laboració amb altres administracions públiques, institucions i entitats que treballin en aquests àmbits.
Objectiu específic 2	Assessorar i seguir l'elaboració dels plans sectorials dels diferents departaments municipals i dels districtes per a què incorporin la perspectiva de gènere.
Actuació 2.1	Disseny dels programes del CIRD com a eines que facilitin l'aplicació de la perspectiva de gènere, tant dins l'àmbit municipal com a nivell de ciutat.
Actuació 2.2	Realització d'informes d'impacte de gènere a les normes i als plans municipals.
Actuació 2.3	Coordinació amb la instància competent per tal d'avançar cap a un urbanisme amb perspectiva de gènere que elimini les barreres arquitectòniques i millori la il·luminació de carrers i places, per tal de millorar la mobilitat i la seguretat.
Objectiu específic 3	Afavorir la utilització d'un llenguatge no sexista ni androcèntric per tal de trencar estereotips.
Actuació 3.1	Difusió del llibre d'estil de l'Ajuntament entre els treballadors i treballadores municipals, comprovant el seu acompliment en les publicacions, les convocatòries, les manifestacions i les informacions municipals, amb l'objectiu de potenciar l'ús igualitari i no sexista ni androcèntric del llenguatge.
Actuació 3.2	Revisió de la senyalització d'ús de l'espai públic per eliminar els rols sexistes tradicionals.
Objectiu específic 4	Fomentar la igualtat d'oportunitats entre el personal de l'administració municipal.
Actuació 4.1	Formació en l'aplicació de la perspectiva de gènere al personal

Regidoria de Dona i Drets Civils

	directiu i tècnic de l'Ajuntament.
Actuació 4.2	Coordinació amb l'ICD i altres administracions per tal de promoure i incidir en formació de gènere a professionals que treballen en àmbits relacionats amb l'atenció a infància i famílies en general.
Actuació 4.3	Impuls d'una presència equilibrada de dones i d'homes en els diferents àmbits de responsabilitat municipal.
Actuació 4.4	Participació activa de la Regidoria de Dona i Drets Civils en el desplegament del Pla d'igualtat de l'Ajuntament de Barcelona i vetllar per la seva correcta implementació.
Actuació 4.5	Participació activa de la Regidoria de Dona i Drets Civils en el desplegament del Pla d'igualtat de la Guàrdia Urbana de Barcelona i vetllar per la seva correcta implementació i per la garantia de condicions d'igualtat en aquells cossos municipals on la presència de dones no és paritària.
Actuació 4.6	Es vetllarà per la composició paritària dels jurats de premis i dels consells de participació, excepte en aquells òrgans o reconeixements que vagin adreçats a la promoció d'un sector poblacional específic, cas en el qual els membres d'aquest sector seran majoritaris.

EIX 6. ATENCIÓ DE LES SITUACIONS DE VULNERABILITAT

Objectiu general de l'Eix 6:

Reforçar l'atenció a les dones en situacions de vulnerabilitat per aturar i minimitzar les actual taxes de feminització de la pobresa.

Objectiu específic 1	Garantir l'accés de les dones a la informació i fer difusió dels recursos al seu abast.
Actuació 1.1	Inclusió de la perspectiva de gènere a totes les oficines d'informació ciutadana dependents de l'Ajuntament de Barcelona.
Actuació 1.2	Reforçament dels PIAD's com a recursos específics d'informació a les barcelonines, tant els generals com els específics.
Actuació 1.3	Difusió de tots els serveis i recursos d'interès per a les ciutadanes a través del web municipal del programa de Dona.
Objectiu específic 2	Contemplar i donar suport a l'especificitat de problemàtiques i situacions de discriminació i desigualtat concretes en què es poden trobar les dones.
Actuació 2.1	Increment dels recursos d'atenció a dones en situació de vulnerabilitat.
Actuació 2.2	Anàlisi i coneixement de les situacions emergents que incideixen en la feminització de la pobresa.
Actuació 2.3	Implantació del programa SIRIAN, de consulta individual sobre contracepció, en barris amb altra proporció de dones en situació de vulnerabilitat social.
Actuació 2.4	Visualització de la importància de la distribució i de la intensitat de les tasques domèstiques i de cura en el marc d'un model de coresponsabilitat entre els sexes, el qual incideix en la precarització i vulnerabilitat de les dones.
Actuació 2.5	Impuls, amb Barcelona Activa, de noves estratègies d'ocupació de les dones en situacions de vulnerabilitat, contemplant la seva diversitat.
Actuació 2.6	Denúncia, a través dels mitjans de comunicació i d'altres canals, de la doble discriminació que pateixen les dones en situació no estandard (migrades, amb diversitat funcional...).
Actuació 2.7	Promoció de clàusules socials en els plecs de contractació pública que afavoreixin la contractació de dones en situació de risc i d'exclusió social.
Actuació 2.8	Impuls per a què el fet de disposar d'un pla d'igualtat per part d'una empresa s'inclouï com a clàusula social i puntuï en cas d'empat en la valoració.
Actuació 2.9	Suport a les entitats que fan un abordatge de la feminització de la pobresa.
Actuació 2.10	Suport a les famílies monoparentals encapçalades per dones, famílies

	nombroses i famílies amb persones discapacitades al seu càrrec i que es troben en situació de precarietat i risc d'exclusió social.
Actuació 2.11	Apoderament de les joves d'entorns desestructurats per aconseguir la seva participació social.
Actuació 2.12	Increment dels recursos d'habitatge protegits per a dones en situacions de vulnerabilitat.
Actuació 2.13	Suport i recursos a les dones grans i també a les vídues que viuen soles i es troben en situacions de precarietat, en el marc del Pla per a l'envelliment actiu de l'Ajuntament de Barcelona.
Actuació 2.14	Suport a les dones amb discapacitat i que es troben en risc d'exclusió social, en coordinació amb la Regidoria d'Infància, Família, Usos del Temps i Discapacitats.
Actuació 2.15	Oferiment de recursos a les migrades i dones de minories ètniques que es trobin en situacions de vulnerabilitat, per tal d'apoderar-les com a agents de cohesió social dels seus col·lectius d'origen.
Actuació 2.16	Suport a les preses i ex preses per tal que puguin superar les situacions de vulnerabilitat que les condueixen a l'exclusió social.
Actuació 2.17	Col·laboració en l'aplicació de la perspectiva de gènere en el Pla d'Inclusió Social 3013-3015.
Objectiu específic 3	Aprofundir en l'aplicació de la perspectiva de gènere en les actuacions dels Serveis Socials.
Actuació 3.1	Realització d'una avaluació d'impacte de gènere de les actuacions del sistema de serveis socials.
Actuació 3.2	Elaboració d'indicadors que contemplin la perspectiva de gènere.
Actuació 3.3	Realització de programes que s'adrecin a pal·liar les situacions de precarietat i estrés de les persones cuidadores, tot afavorint el treball en xarxa (entitats, serveis sanitaris, socials...).
Actuació 3.4	Impuls de línies d'actuació en el camp de la prevenció de la salut psicofísica de les dones.
Objectiu específic 4	Consolidar els programes socials de l'Agència ABITS amb la finalitat d'afrontar el fenomen de la prostitució a la ciutat mitjançant l'acompliment de les actuacions de millora promogudes pel govern municipal.
Actuació 4.1	Informació a les dones que exerceixen la prostitució en quant als recursos i als serveis que l'Agència ABITS posa a la seva disposició.
Actuació 4.2	Col·laboració amb les entitats del tercer sector que treballen en qüestions vinculades a les línies d'acompanyament, assistència social, i inserció laboral i aquelles que puguin aportar element innovadors i de millora.
Actuació 4.3	Increment de l'equip de professionals d'ABITS amb una insertora laboral.
Actuació 4.4	Ampliació del programa de formació DIR-TS que farà possible duplicar el número de dones que realitzen aquesta formació i fer dues onades anuals que permetrà que algunes dones que no arriben

Actuació 4.5	per termini a la primera edició puguin integrar-se a la segona. Personalització de l'itinerari de reinserció laboral de les treballadores sexuals- ITI.
Actuació 4.6	Creació d'un projecte de seguiment dels processos d'inserció laboral que s'hagin dut a terme, amb la finalitat que les dones que han exercit prostitució i que estan en situació de major vulnerabilitat social puguin assolir la integració plena al teixit social, econòmic i cultural de la ciutat.
Actuació 4.7	Creació d'un recurs laboral per a persones específiques que es troben en situacions especials.
Actuació 4.8	Inclusió de les usuàries d'ABITS en els col·lectius de persones vulnerables que formen part dels percentatges a considerar dins de les clàusules socials de les contractacions de l'Ajuntament.
Actuació 4.9	Realització d'actuacions en origen d'informació a les dones susceptibles de venir a Europa.

EIX 7. ABORDATGE INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA I LLUITA CONTRA L'EXPLOTACIÓ SEXUAL

Objectiu general de l'Eix 7:

Millorar les intervencions per eradicar la violència masclista en totes les seves manifestacions des de la intervenció integral, reforçant l'estructura i model de prevenció i atenció.

Objectiu específic 1	Dur a terme estratègies de sensibilització ciutadana front la problemàtica de la violència masclista.
Actuació 1.1	Promoció de noves línies de treball amb els diferents mitjans de comunicació, tot consolidant les ja existents.
Actuació 1.2	Impuls d' iniciatives que millorin la sensibilització i el rebuig explícit de la població envers la violència masclista.
Actuació 1.3	Incentivació, entre les i els responsables polítics, de la seva implicació en relació al'abordatge de la violència, per tal que duguin a terme polítiques actives font aquesta problemàtica.
Actuació 1.4	Consolidació del Servei d'Atenció a Homes (SAH) i el Programa "Canviem-ho" com a iniciativa que promou models de masculinitat allunyats de les conductes masclistes.
Actuació 1.5	Formació continuada sobre la violència masclista a professionals i a la ciutadania en general per facilitar el seu reconeixement.
Objectiu específic 2	Realitzar estratègies d'apoderament dels diferents col·lectius de dones per facilitar la identificació i detecció precoç de la violència masclista.
Actuació 2.1	Disseny d' actuacions específiques de sensibilització per a les dones, especialment les que pertanyen a entorns socials o culturals on existeixi certa legitimació social envers la violència masclista.
Actuació 2.2	Suport a les entitats que treballin des d'aquesta perspectiva.
Actuació 2.3	Impuls, des dels PIAD's, d'actuacions comunitàries i grupals d'apoderament de les dones.
Actuació 2.4	Realització d'actuacions de reconeixement i informació adreçades a les dones grans.
Objectiu específic 3	Potenciar la informació a la ciutadania, especialment a les dones, de la xarxa de recursos i serveis existents.
Actuació 3.1.	Increment de les accions de suport, formatives i de capacitació adreçades a tot el personal municipal i a agents socials que intervenen en l'abordatge de la violència masclista.
Actuació 3.2	Consolidació i apoderament dels PIAD com a recursos informatius, d'orientació i assessorament en relació a tot allò relacionat amb la violència masclista.
Actuació 3.3	Implementació d' estratègies informatives adreçades a la població femenina que es troba en situacions de vulnerabilitat.
Actuació 3.4	Aprofundiment en la difusió de l'actuació municipal i creació d'eines

per a la prevenció mitjançant les TIC.

Objectiu específic 4	Definir noves actuacions de sensibilització i prevenció adreçades, primordialment, a la població infantil i adolescent emmarcades tant en l'educació formal, con en la no formal i la informal.
Actuació 4.1	Disseny d'un nou programa en el marc del qual s'implementi un projecte educatiu de prevenció de relacions abusives adreçat a infants i adolescents, dins les escoles i instituts (educació pública i concertada) de la ciutat.
Actuació 4.2	Implicació en les accions preventives adreçades a infants i adolescents de l'entorn més immediat d'aquests sectors de població (professorat i famílies).
Actuació 4.3	Definició d'estratègies preventives i de sensibilització en el marc de l'educació no formal.
Actuació 4.4	Implicació dels serveis d'atenció a les dones en la realització d'actuacions preventives eficaces.
Actuació 4.5	Realització d'una Guia per a la detecció i l'actuació en situacions de violència masclista que afecten a infants i adolescents en el context dels Circuits contra el maltractament infantil.
Actuació 4.6	Organització d'una campanya de sensibilització, prevenció i identificació de la violència masclista adreçada a adolescents i joves.

Objectiu específic 5	Incrementar les accions de suport, formatives i de capacitatíó adreçades a tot el personal municipal, i agents socials que intervenen en l'abordatge de la violència masclista.
Actuació 5.1	Organització, conjuntament amb el departament competent en el tema, de sessions formatives adreçades al personal municipal que realitza tasques d'atenció directa a la ciutadania, per tal que pugui detectar possibles situacions de violència masclista.
Actuació 5.2	Organització, conjuntament amb el departament competent en el tema, de sessions de capacitatíó del personal que és en contacte amb dones que es trobin en situacions de vulnerabilitat.
Actuació 5.3	Suport tècnic a professionals que treballen en centres d'atenció a dones en situacions de violència masclista.
Actuació 5.4	Treball, a l'interior de l'organització, d'estratègies de prevenció i detecció de l'assetjament sexual i per raó de sexe.
Objectiu específic 6	Ampliar i potenciar l'atenció a dones, infants i adolescents en situacions de violència masclista.
Actuació 6.1	Creació d'un servei municipal ambulatori que substitueixi i aprofiti el millor de l'Equip d'Atenció a les Dones (EAD) i del Servei d'Atenció a Nenes i Nens (SAN), i que: <ul style="list-style-type: none">✓ Garanteixi la implementació del model d'intervenció amb infants i adolescents en situacions de violència masclista definit des del sistema públic dels serveis socials de la ciutat de Barcelona.✓ Amplii l'atenció i assessorament a persones de l'entorn proper d'aquestes dones i infants directament afectades per la violència masclista.✓ Atengui als infants o adolescents i entorn proper directament afectat en cas de mort de la dona per assassinat o per suïcidi induït per la violència masclista.✓ Atengui noies adolescents que visquin situacions de violència masclista.
Actuació 6.2	Conversió d'aquest nou servei municipal ambulatori en un Observatori de ciutat que aporti informació clau per a l'anàlisi del fenomen de la violència masclista a la ciutat de Barcelona dotant-lo d'un sistema d'informació vinculat a l'entorn corporatiu SIAS (Sistema d'Informació d'Acció Social).
Actuació 6.3	Definició i garantia de l'atenció a les noies adolescents que viuen situacions de relacions abusives de parella o altres manifestacions de violència masclista des dels serveis socials municipals tant d'atenció específica com generalista.

Actuació 6.4 Potenciació i diversificació del treball grupal com una eina principal en la intervenció amb dones, com a dones i com a mares, i amb infants i adolescents que viuen situacions de violència masclista en aplicació del que estableix el model d'atenció definit pels serveis socials públics en l'àmbit de la ciutat.

Actuació 6.5 Coordinació de la Comissió Tècnica de seguiment del procés d'implementació de l'RVD-BCN (Protocol de valoració del risc de violència contra la dona per part de la seva parella o ex-parella) i realització del seguiment específic de la seva implementació en el context dels serveis socials municipals.

Objectiu específic 7 Consolidar el dispositiu municipal d'acolliment d'urgència i ampliar els recursos d'acolliment de llarga estada.

Actuació 7.1 Validació del model de funcionament del Centre Municipal d'Acolliment d'Urgències per Violència Masclista (CMAU-VM) i d'articulació amb l'Equip d'Atenció a les Dones.

Actuació 7.2 Dotació al Centre Municipal d'Acolliment d'Urgències per Violència Masclista (CMAU-VM) d'un nou sistema d'informació vinculat a l'Equip d'Atenció a les dones dins l'entorn corporatiu SIAS, i implementació d'aquest nou sistema.

Actuació 7.3 Ampliació del parc de pisos d'acollida de llarga estada amb habitatges cedits per aquest ús pel Patronat Municipal de l'Habitatge i traspassats al Consorci de Serveis Socials de Barcelona per a la seva gestió.

Objectiu específic 8 Millorar l'atenció proporcionada pels serveis socials municipals generalistes i pels serveis d'altres dispositius, a dones, infants i adolescents que viuen situacions de violència masclista.

Actuació 8.1 Implementació del model d'intervenció amb infants i adolescents en situacions de violència masclista definit pels serveis socials públics de la ciutat de Barcelona.

Actuació 8.2 Prestació d'una atenció que eviti la victimització secundària dels infants, adolescents i de les seves mares incorporant als serveis socials municipals tant la mirada com les eines necessàries per tal que detectin situacions de violència masclista no expressades.

Actuació 8.3 Implementació del II Pla de Formació (2012-2015) sobre intervenció en situacions de violència masclista adreçat a professionals dels centres de serveis socials.

Actuació 8.4 Proposta i inici d'una formació sobre intervenció en situacions de violència masclista a professionals dels Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència en risc (EAIA).

Actuació 8.5	Potenciació i diversificació del treball grupal com una eina principal en la intervenció amb dones, com a dones i com a mares, i amb infants i adolescents.
Objectiu específic 9	Potenciar el Servei d'Atenció a Homes (SAH) com a espai d'informació, assessorament i tractament a homes que volen canviar la seva manera de relacionar-se, tot allunyant-se de les conductes violentes.
Actuació 9.1	Implementació d'estratègies d'informació i difusió del SAH com a recurs que proporciona eines als homes que han exercit o hagin exercit maltractaments contra la seva família o la seva parella.
Actuació 9.2	Suport a les associacions i entitats que realitzen actuacions dins aquesta línia de treball.
Objectiu específic 10	Potenciar el Circuit Barcelona contra la violència com a organisme de coordinació, col·laboració i cooperació interinstitucional.
Actuació 10.1	Consolidació de la Comissió Tècnica de Coordinació com a nucli bàsic per a l'impuls de l'acció coordinada i l'abordatge integral de la violència masclista a la ciutat de Barcelona, a partir de la coordinació i la cooperació interinstitucional.
Actuació 10.2	Impuls de les Subcomissions de treball com espais per a l'elaboració de documents operatius, guies, protocols i recomanacions sobre temàtiques específiques que requereixen un especial abordatge (Prevenició, Intervenció amb homes, Maltractament psicològic i atenció a la salut mental, Agressions sexuals...)
Actuació 10.3	Apoderament dels Circuits territorials, com espais privilegiats per l'atenció integral a la violència masclista a nivell de districtes i per la millora de l'atenció a les dones víctimes i llurs fills i filles; difonent i visibilitzant la seva tasca. També donant suport i reconeixement a la tasca que fan les professionals referents dels Circuits de cada Districte.
Actuació 10.4	Impuls d'un programa d'accions formatives adreçat a les/els professionals dels equips i serveis implicats en el Circuit Barcelona.
Actuació 10.5	Organització periòdica de jornades de treball adreçades al conjunt del Circuit, per afavorir la cooperació interinstitucional, possibilitant l'intercanvi de bones pràctiques, compartint metodologies i projectes, i fomentant la col·laboració interprofessional i intersectorial.
Actuació 10.6	Potenciació d' accions i iniciatives per a la detecció precoç i prevenció en el marc de totes les accions del Circuit, molt especialment des dels circuits territorials.

Regidoria de Dona i Drets Civils

Actuació 10.7	Incorporació a l'abordatge de tots els àmbits de la violència masclista, de noves realitats emergents (mutilació genital femenina...) i de les situacions específiques (Immigració, Discapacitat, Dones grans, Dones que compleixen penes de presó o mesures penals, Prostitució...).
Actuació 10.8	Potenciació del sistema d'informació del Circuit mitjançant Internet, actualitzant la informació sobre la xarxa de recursos i implantant millores amb el desenvolupament del projecte de WEB 2.0 per facilitar la tasca de les/els professionals i millorar la informació a la ciutadania.
Actuació 10.9	Definició de noves metodologies i sistemes d'indicadors que possibilitin compartir el coneixement i l'avaluació, mitjançant la col·laboració de tots els agents implicats.
Objectiu específic 11	Continuar impulsant l'Acord Ciutadà per una BCN lliure de violència.
Actuació 11.1	Potenciació de l'Acord Ciutadà, com xarxa de col·laboració cívica per a la prevenció i sensibilització sobre la violència masclista, promovent l'adhesió de persones, institucions i entitats, facilitant la incorporació d'associacions de sectors d'especial interès així com a través dels espais de participació i dels consells municipals.
Actuació 11.2	Millora del coneixement i la difusió, mitjançant l'elaboració i distribució de materials de comunicació, la millora de la informació a la web i la comunicació electrònica.
Actuació 11.3	Oferiment a les associacions adherides, d'eines de suport per a la tasca de sensibilització i prevenció mitjançant un catàleg d'activitats gratuïtes, actualitzat i diversificat que compti amb xerrades, sessions audiovisuals i tallers de prevenció.
Actuació 11.4	Facilitació de materials divulgatius, de formació, sensibilització i informació a les entitats i associacions adherides, per a que puguin realitzar millor la tasca de prevenció en el seu entorn i àmbit d'actuació, així com facilitar sessions de trobada.
Actuació 11.5	Reedició, cada any, l'Acord Ciutadà per una Barcelona lliure de violència, en el marc de la commemoració del 25 de novembre, Dia Internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones, fent públic el reconeixement a la tasca de les persones i entitats que es comprometen any rere any a la fita d'una Barcelona lliure de violència masclista a nivell de Circuit i de districtes.
Objectiu específic 12	Aprofundir en estratègies de col·laboració, cooperació i complementarietat amb altres àmbits municipals i d'altres institucions públiques relacionades amb l'abordatge del fenomen.
Actuació 12.1	Definició i implementació d'actuacions conjuntes per tal de garantir l'eficàcia, la qualitat i l'eficiència dels serveis adreçats a les dones en situacions de violència masclista, i així garantir l'optimització de recursos.
Actuació 12.2	Millora del treball conjunt amb l'Àrea de Seguretat per tal

Actuació 12.3	d'aconseguir una ciutat més segura per a les dones i lliure de tota manifestació de violència masclista. (Enquesta de victimització, consells de seguretat de districte, protocols, recomanacions per un disseny urbà amb perspectiva de gènere, indicadors de seguretat...).
Actuació 12.3	Continuació de la cooperació amb altres institucions públiques per tal d'avançar en la millora de l'abordatge de la violència masclista.
Objectiu específic 13	Convertir la informació i l'experiència en coneixement per tal de poder planificar estratègies que tinguin un veritable impacte sobre la realitat.
Actuació 13.1	Impuls d'una jornada d'intercanvi d'experiències entre professionals i serveis, i d'aportacions tècniques innovadores per a la millora de l'atenció i de l'articulació entre serveis intervinents en situacions de violència masclista.
Actuació 13.2	Implementació d'una recerca aplicada sobre l'Impacte de la violència masclista en la infància i l'adolescència i en les relacions materno-filials, i processos de recuperació per part del nou servei integrat d'atenció ambulatoria específica a dones, infants i adolescents que viuen situacions de violència masclista, en col·laboració amb la Universitat de Girona.
Actuació 13.3	Publicació i divulgació de la recerca aplicada realitzada per l'Equip d'Atenció a les Dones sobre El procés de recuperació de les dones que viuen situacions de violència de parella: descripció i instrumentació, i implementar els instruments validats en la pràctica diària del nou servei integrat.
Objectiu específic 14	Donar suport a les dones víctimes de tràfic de persones amb finalitat d'explotació sexual i col·laborar amb les instàncies pertinents en la persecució i la lluita contra la tràfic de persones amb finalitat d'explotació sexual de dones i les conductes que atempten contra la llibertat i la indemnitat sexual, el proxenetisme o qualsevol altra forma d'explotació sexual, tot reforçant el paper de l'Agència ABITS en la lluita contra aquest fenomen.
Actuació 14.1	Millora i adaptació a la realitat canviant de les víctimes d'explotació sexual del ventall de recursos, que inclogui les diferents esferes necessàries com l'acolliment residencial, la recuperació física i psicològica, l'assessorament i representació jurídica necessàries, l'acompanyament en la presa de decisions i totes aquelles que es contemplen als protocols i convenis internacionals i a la legislació vigent per garantir els drets de les víctimes i la seva recuperació.
Actuació 14.2	Avaluació del dispositiu d'acollida a víctimes d'explotació sexual, garantint l'adequació dels recursos disponibles a les necessitats detectades.
Actuació 14.3	Reforçament de la formació dels agents de la Guàrdia Urbana de Barcelona i dels professionals de la salut, en l'especificitat del tracte i complexitat de l'abordatge dels casos de treball sexual.

Regidoria de Dona i Drets Civils

Actuació 14.4	Reforçament de la formació als treballadors i treballadores de serveis públics que tinguin relació amb les problemàtiques associades a la prostitució.
Actuació 14.5	Creació d'un recurs formatiu per a dones víctimes de tràfic de persones amb finalitat d'explotació sexual que permetrà en el període de protecció començar a formar les dones per a que obtinguin eines per la inserció laboral, un cop s'abandoni el recurs d'acolliment.
Actuació 14.6	Coordinació amb la Guàrdia Urbana i altres organismes vinculats a la seguretat per la persecució de les xarxes de tràfic de persones amb finalitat d'explotació sexual.

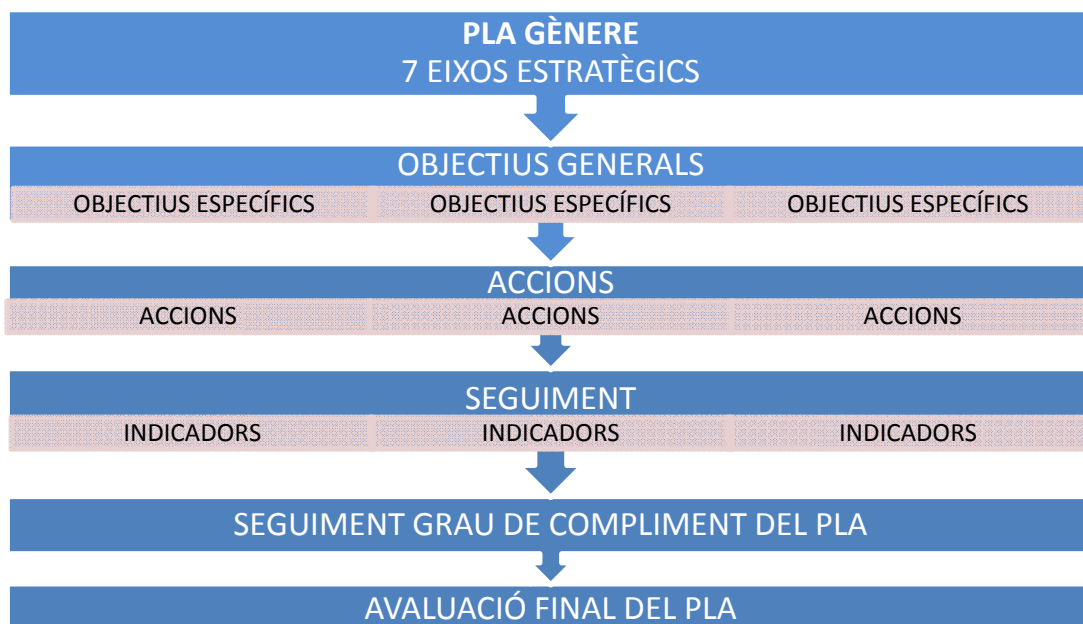
9. SEGUIMENT I AVALUACIÓ

El *Pla Municipal per a la Igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes (2012-2015)* és un Pla marc que incorpora una visió global i transversal de la perspectiva de gènere a les polítiques de la ciutat de Barcelona i que s'emmarquen en 7 eixos estratègics:

- EIX 1: Igualtat d'oportunitats real i efectiva i promoció.**
- EIX 2: Coresponsabilitat com a premissa per avançar econòmicament i social.**
- EIX 3: Participació, apoderament i visibilització en tots els àmbits.**
- EIX 4: Accés i condicions en l'esfera professional.**
- EIX 5: Transversalitat de gènere en les polítiques municipals.**
- EIX 6: Atenció de les situacions de vulnerabilitat.**
- EIX 7: Abordatge integral contra la violència masclista i lluita contra l'explotació sexual.**

Sota aquests set Eixos estratègics del Pla, s'engloben els objectius i les accions programàtiques. El Pla és, doncs, una garantia de coherència i unitat d'acció de tot el desenvolupament programàtic en matèria de dones.

El seguiment del Pla es farà, per tant, a partir de la Programació de cada òrgan de gestió competent ja sigui sectorial o territorial.

Seguiment del Pla

Per al seguiment del Pla es preveuen els següents mecanismes:

- **La Taula Tècnica del Pla:** composta per tots els i les responsables tècnics/ques dels diferents districtes o dels departaments relacionats amb les polítiques de gènere, i que han participat en la seva construcció. El seguiment del Pla es farà semestralment a través d'aquesta taula tècnica. Les funcions seran:
 - o Seguiment del desenvolupament del Pla, a partir del compliment de les accions previstes segons els indicadors.
 - o Anàlisi tècnic dels processos i detecció de temes no previstos.
 - o Recull d'indicadors pertinents pel seguiment i avaluació del Pla.
- **L'espai de coordinació interdepartamental** formada pels/les alts comandaments dels departaments implicats a nivell polític o tècnic i tindrà com a funció la valoració anual del grau de compliment del Pla.

Avaluació del Pla

El Pla contempla un marc d'actuació de 4 anys (2012-2015) i permet revisar anualment l'estat d'execució, introduir els ajustaments necessaris i proposar la re-programació, si s'escau, de cada àmbit.

Per a l'avaluació el Pla, aquest es dota d'un sistema d'indicadors mesurables vinculats a la cadena:

L'avaluació del Pla comptarà amb un **sistema d'Indicadors** composts majoritàriament per indicadors significatius dels **indicadors de gestió**, és a dir, indicadors relacionats amb l'objectiu operatiu de cada acció. Però també es tindran en compte, **indicadors de procés** i **indicadors d'entorn** en relació a la valoració de l'impacte global del Pla.

Un Sistema d'indicadors significatius: amb indicadors de resultats mesurables, vinculats als programes, acordats amb els responsables executius i altres indicadors de procés i d'entorn.

Un Informe anual d'avaluació: cada any la Taula tècnica elaborarà un informe que contindrà:

- El conjunt d'indicadors per cada Eix estratègic i el seu grau de compliment en relació a l'objectiu operatiu marcat.
- La valoració del procés executiu.
- La valoració del grau de compliment global del Pla.
- Nous temes que puguin sorgir.

Aquest informe anual l'elaborarà a la Taula Tècnica i es presentarà a:

- La Comissió Permanent del Consell Municipal de les Dones.
- L'espai de coordinació interdepartamental.
- La Comissió de Govern.

10. CRONOGRAMA

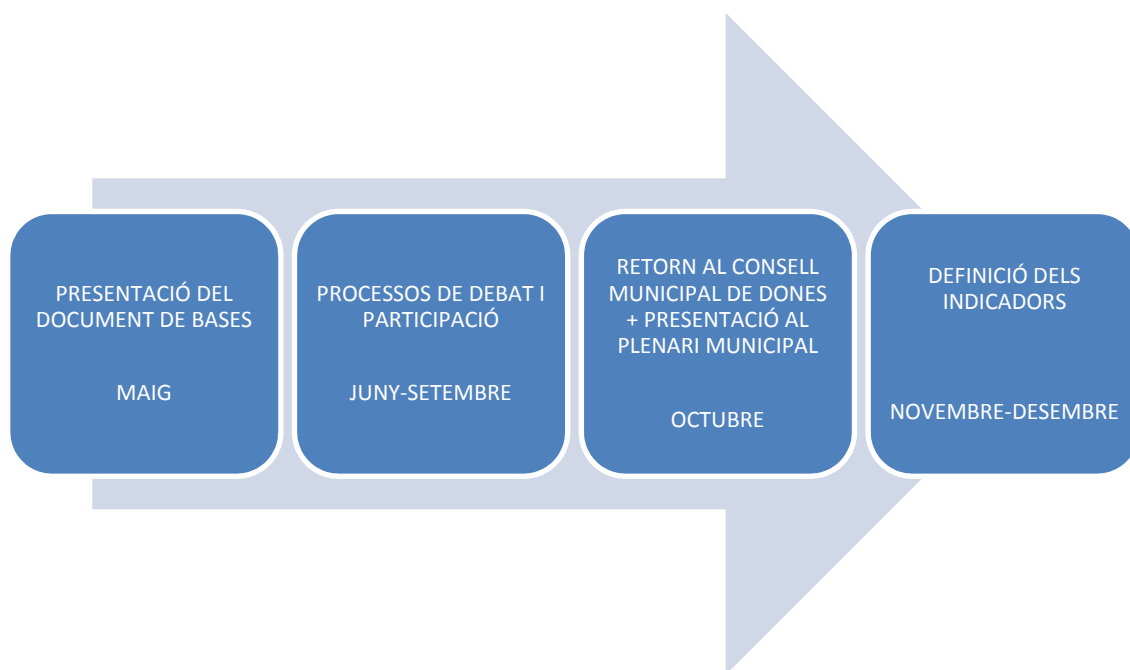
El Pla per a la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes, es defineix mitjançant els seus eixos, objectius i actuacions. Serà en relació a les actuacions concretes i amb l'objectiu de facilitar l'avaluació de les polítiques de gènere incloses en el Pla que, un cop realitzada la presentació d'aquest al Plenari Municipal, es definiran uns **indicadors, concrets i quantificables**, que permetran fer el seguiment dels resultats de les actuacions previstes.

Aquests indicadors estaran alineats amb les actuacions previstes i tindran especial relevància donat l'interès en valorar l'eficàcia del Pla.

D'altra banda, es planificarà l'execució de les actuacions en funció dels **programes de treball** previstos anualment i d'acord amb el **pressupost** aprovat de l'exercici corresponent.

El desenvolupament de les actuacions en concret forma part d'aquests programes i s'anirà ajustant en funció de les valoracions que periòdicament s'aniran realitzant, així com en funció dels indicadors als quals s'ha fet referència anteriorment. L'any 2012, ja s'estan implementant actuacions incloses en el pla, paral·lelament al moment de redacció d'aquest pla.

En definitiva, el procés es podria resumir de la següent manera a nivell cronològic:

ANNEX 1 – ENTITATS DEL CONSELL DE DONES DE BARCELONA

Acció Contra la Violència Domèstica
ACDD, Associació Ciutadana pels Drets de les Dones
ACTUA, Programa Actua Dona
ADOMA 45, Associació de Dones Majors de 45 anys
AMAM, Asociación de Mujeres Antimutilación
Amical de Ravensbrück
Asociación de Mujeres E'waiso Ipola
Asociación de Mujeres Juristas Themis
Asociación de Mujeres Separadas y Divorciadas
Asociación Gitana de Mujeres Drom Kotar Mestipen
Asociación Nacimiento Feliz
Asociación de Trabajadores e Inmigrantes Marroquíes en Catalunya (ATIMCAT) –
Area de la Dona
Associació Benestar i Desenvolupament. ABD
Associació Ca la Dona
Associació d'Agents d'Igualtat d'Oportunitats
Associació Catalana de Dones Directives i Empresàries
Associació Catalana de Dones Separades
Associació Catalana de la Dona Caterina Albert i Paradís
Associació Catalana de Llevadores
Associació Catalana d'Empresàries i Executives
Associació Cultural 35 - DRAC MÀGIC
Associació de Dones Agredides Sexualment
Associació de Dones Baha'is
Associació de Dones Bolivianes
Associació de Dones Ecofeministes
Associació de Dones Emprenadores. ODAME
Associació de Dones Juristes
Associació de Dones No Estàndards
Associació de Dones Pal.las Atenea de Barcelona
Associació de Dones Periodistes de Catalunya
Associació de Famílies Monoparentals
Associació de Secretàries Professionals
Associació d'Esteticistes Professionals de Catalunya
Associació de Planificació Familiar de Catalunya i Balears (APFCiB)
Associació de Vídues de Barcelona
Associació Dona i Drets
Associació Grup Alba
Associació Independent de Dones de Catalunya
Associació Institut Genus
Associació Promotora del Centre Cultura de Dones Francesca Bonnemaïson

Regidoria de Dona i Drets Civils

Associació Salut i Família
Associació Sociocultural per la Igualtat entre Homes i Dones
CAPS. Programa Dona Salut i Qualitat de Vida
Casa Eslava – Grup de Dones
CCOO. Secretaria de Dona del Barcelonès
Centre d'Estudis de la Dona
Círculo de Mujeres de Negocios
Col·lectiu de Dones de l'Església
Col·legi de Psicòlegs. Comissió de Psicologia de la Dona
Comissió de Dones Advocades de l'ICAB
Comissió per la Dona Gioconda Balli
Consell de la Joventut de Barcelona, grup de treball de dones joves
Consell Nacional de Dones d'Espanya
Convergència Democràtica de Catalunya (CDC)
Creació Positiva
Departament d'Antropologia. Antropologia i Gènere - UAB
Dona Diàleg i Catalunya
Dones amb Iniciativa
Dones del 36
Dones d'Esquerra Unida i Alternativa
Dones per Dones
Dones per Europa
Dones per la Cultura
Don-na Prisma Cultural
Duoda, Centre de Recerca de Dones
Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS) – Comissió de Dones
ERC-Secretaria de la Dona
Espais per la Igualtat
Euro Vrai
Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona, vocalia de dones.
Federació d'Entitats Peruanes de Catalunya (FEPERCAT)
Federació de Sords de Catalunya, Comissió de la Dona
Federació del PSC de Barcelona
Federació Internacional de Dones Emprenedores (FIDEM)
Foment Martinenc
Fundació Institut de Reinserció Social (IRES) - Àmbit de violència familiar i de gènere
Fundació Maria Aurèlia Capmany
Fundació Salut i Comunitat
GAM Donna Tutti
Gamis, Grup d'Ajuda Mama i Salut
GENERA, Associació en defensa dels drets de les Dones
Gènere i Igualtat d'Oportunitats
Grup de Dones Reporteres TV-CLOT

Regidoria de Dona i Drets Civils

Grup Dona i Presó

Grup Treball per una Educació No Sexista Rosa Sensat

Ibn Batuta, Espai Dona

Institut Municipal d'Educació de Barcelona

Les Grans

Llar de Mares de Barcelona

Lobby de Dones

Marxa Mundial

Mei Al Hanan. Mujeres para una Educación Intercultural

Partit Popular - Grup Municipal

Plataforma Q'Atary Perú – Comissió de gènere

Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere

Secretaria de la Dona. Federació de Col·lectiu d'Immigrants

Seminari de Filosofia i Gènere – Facultat de Filosofia - UB

Seminario Interdisciplinar Mujeres y Sociedad - UB

SECPB, Sindicat d'Empleats de la Caixa de Pensions i Estalvis de Barcelona,
secretaria de la Dona.

Sindicat CGT. Àrea de la Dona, Dones Llibertàries

Sindicat USOC. Departament de la Dona

Sindicat USTEC. Secretaria de la Dona

SURT, Associació de Dones per la Inserció Laboral

TAMAIA. Dones Contra la Violència Familiar

Teatre Dona

Treball, Institucions i Gènere

UDC. Unió de Dones d'Unió Democràtica de Catalunya

UGT, Secretaria d'Igualtat i Polítiques Socials

UNAE. Unió Cívica de Consumidors i Mestresses de Casa

Xarxa de Dones de 50 i més

ANNEX 2 - PRESSUPOST

Per a l'execució del Pla, l'Ajuntament de Barcelona hi destina, la totalitat dels recursos del pressupost 4 de la Direcció del Programa de Dona -que depèn de la Regidoria de Dona i Drets Civils- que forma part de l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports i que en els darrers anys ha experimentat l'increment que es datalla per cada programa.

	2008	2009	2010	2011	2012
Atenció a dones víctimes de violència	1.470.011,03	1.801.803,57	2.998.723,74	3.445.149,56	3.482.490,60
Abordatge treball sexual	0,00	549.849,82	703.972,36	639.637,75	971.529,60
Promoció de les dones	1.328.695,78	1.105.880,59	689.517,25	634.812,00	657.265,33
Altres	60.636,00	0,00	0,00	0,00	
TOTAL	2.859.342,81	3.457.533,98	4.392.213,35	4.719.599,31	5.111.285,53

Per altra part, s'ha de tenir en compte que també formen part del pla els pressupostos d'àrees i departaments municipals que contemplen en els seus programes i plans objectius i accions que impacten en les vides de les dones. Alguns departaments, plans i programes que destinen recursos a polítiques de gènere són, entre d'altres, el Programa de Drets Civils, el Programa Temps i Qualitat de Vida, el Programa de Salut, el Programa de Joventut, el Programa d'Esports, el Programa de Seguretat, Urbanisme, Habitatge o Transport. Així com hi destinen recursos la Direcció de Recursos Humans, la Direcció de Comunicació, l'Institut de Cultura (ICUB), la Comissió de nomenclàtor, Espai públic i diferents plans municipals (Pla d'Inclusió, Estratègia Local del Poble Gitano, Pla LGTB, Pla d'Immigració, Pla d'Igualtat d'Oportunitats de la Guàrdia Urbana).